

ANT

İşçiye
ihanetin
belgelerini
açıklıyoruz

Haftalık Dergi • 16 Temmuz 1968 • Sayı: 81 • 125 Kuruş

DEMİREL BAYAR ÇEKİŞMESİNİN İÇYÜZÜ

TÜSTAV

HAFTANIN NOTLARI

Baykurt seçildi

■ Türkiye Öğretmen Derneği Milli Federasyonu Kongresi'nde genel başkanlığa aynı zamanda TÖS Genel Başkanı olan Fakir Baykurt seçilmiştir. Yönetim Kurulu'nun yaptığı görev bölümünde de başkan yardımcılığına Doçent Osman Nuri Koçtürk, Genel Sekreterliğe Mehmet Cihangir getirilmiştir. Bir bildiri yayınlayan TÖDMF'nin yeni yönetim kurulu, öğretmenlerin eğitim koşullarının çok ağırlaştığını belirterek öğretmen üzerinde politik ve idari baskının arttığını, hükümetin ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın devrimci öğretmenlerin karşısında olduğunu açıklamıştır. TÖS ve TÖDMF Genel Başkanı Fakir Baykurt, önümüzdeki aylarda Türkiye'nin eğitim sorunlarını görüşmek üzere bir «Devrimci Eğitim Kurultayı» toplayacaktır. Baykurt'un bu konudaki yazısı 14. sayfamızdadır.

Birleşiyorlar

■ Almanya Türk Öğrenci Federasyonu Berlin'de Türk İşçi Derneği, Berlin Türk Öğrenci Birliği, Berlin Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Türk Toplumcular Ocağı ve Türk Danış temsilcilerinin katıldığı bir konferans düzenlemiştir. Toplantıya katılan temsilciler, işçi-öğrenci beraberliğinin gerekliliği üzerinde durmuşlar ve bu konferansın bir başlangıç niteliğinde olduğunu belirterek Türkiye'de işçi ve öğrencilerin yurt sorunları üzerinde söz ve karar sahibi olması amacıyla güttüklerini belirtmişlerdir.

McNamara'nın teftişi!

Eski Amerikan Savunma Bakanı McNamara'nın bu defa Dünya Bankası Genel Müdürü olarak Türkiye'ye yaptığı ziyaret, tamamen bir teftiş havası içinde geçmiştir. McNamara'nın geleceğini haber alan Demirel, bütün bakanlıklara yatırım projelerinin en yükümlülerini hazırlamalarını emretmiştir. Amerika'nın Türkiye'ye yardım azaltması üzerine yardım kopartabilmek için Çağlayangil'i Sovyetler'in peşine takan Demirel, en büyük umudunu McNamara'ya bağlamıştır. Ancak, sunulan projeler McNamara'yı tatmin etmemiştir. Dünya Bankası'nın sekiz yıllık ödemesiz süre ile kredi açmasını isteyen Demirel'e, McNamara «Ben karar veremem, projeler incelenir, düşünülür ve karar verilir» demiş, sanayiciler ve bankacılarla yaptığı görüşmede de dünya kredi faiz hadlerinin arttığını belirterek sunuları söylemiştir: «Çuuz para bulmak zor, Dünya Bankası'nın Türkiye'ye ilgisini arttırmaya çalışacağım. Benim yapabileceğim yalnız bu olabilir» demiştir. Böylece Demirel'in çok güvendiği bu dağa da kar yağmıştır. Öte yandan, Çağlayangil de, NATO Bakanlar Konseyi toplantısından sonra ayakta durmadan Moskova'ya gitmiştir. Çağlayangil'in ziyareti, götürdüğü heyeteki kişilerin görev ve kimliklerinden de anlaşılacağı, üzere tamamen ekonomik ve ticari amaçlar taşımaktadır. Çağlayangil'in Moskova'da uzun vadede bir ticaret anlaşması yapmak hükümlerini araştırdığı söylenmektedir.

Özel okullar

■ İstanbul Teknik Üniversitesi, ile özel yüksek okulların öğrenci kuruluşları ve legal ve boykot komiteleri ortak bir bildiri yayımlayarak şu açıklamada bulunmuşlardır: «Biz devrimci Türk gençliği, bütün öğrenim kurumlarındaki boykot ve legal hareketlerini eğitimde devrimin birinci adımı olarak kabul etmekteyiz. Asıl amacımız, boykot ve legal değil, eğitimde devrimin gerçekleştirilmesidir. Bugün imtihana girmekte olan 50 bin lise mezununun her beş kişisinden dördü üniversiteye giremeyecektir. 40 bin öğrenci, önceden hazırlanmış kasıtlı bir planla, sömürülmeğe üzere, özel yüksek okul patronlarının eline terk edilecektir. Öğrenciyi sömüren özel yüksek okullar kesin olarak devletleştirilmelidir. Öte yandan, devlet okullarının birinci sınıflarında mimarlık ve inşaat mühendisliği öğrenimi yapan 700 öğrenciye karşılık, özel yüksek okullarda mimarlık ve mühendislik öğrenimi yapanların sayısı 7 binin üzerindedir. Mimarlar Odası Genel Sekreteri Vedat Dolakay, özel okulların fırsat eşitliğini zedelediğini söylemiştir. İnşaat Mühendisleri Odası'nın olağanüstü toplantısında ise özel okullarda 5 bin liraya mühendislik diploması satıldığı açıklanmıştır.

Demirel'e hediye

■ İ.T.Ü.Ö.B. Başkanı Harun Karadeniz, İ.T.Ü.T.O.T.B. Başkanı Çetin Uygur ve İ.Y.T.O.T.B. Başkanı Cengiz Gülderen, Başkan Demirel'e hediye olarak gerçekleri iyi görebilmek için bir gözlük, gençliğin isteklerini öğrenebilmek için «Eğitimde Devrim» isimli bir broşür ve özel okulların anayasasını 50. maddesine aykırı olduğunu anlaması için bir anayasa göndermişlerdir. Gençler, ayrıca, Başbakan'ın kardeşi Ali Demirel'in özel okulu da dahil bütün özel okulların devletleştirilmesini istemişlerdir. Gençlik liderleri, Başbakan Demirel'e ayrıca şu hatırlatmada bulunmuşlardır: «Ne kadar zorlarsa zorlasın, arabayı yerinden oynatamayan beygir iş yapmış sayılmaz!»

Sonora rezaleti!

■ Sonora - 64 buğdayının Ege Bölgesi'nin verimli topraklarında fazla ürün vermesi, tefeci elinde kıvranan, üzüm, pamuk, tütün gibi mabeslerden zarar eden üreticinin bunların yerine Sonora buğdayı ekimine başlamasına yol açmıştır. Böylece, ANT'nin aylarca önce haber verdiği büyük tehlike kendisini göstermiştir. Verimi fazla, fakat kalitesi düşük Sonora - 64'un aldatıcı cazibesine kapılan üreticilerin bu tutum karşısında tütün, pamuk ve üzüm üretimimiz baltalanmaktadır.

Beraat etti

■ Geçen yıl Tan Gazetesi'nde «Vatana ihanet hali» açıklıyoruz başlığıyla yazdığı yazıdan dolayı İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde hükümetin manevi şahsiyetini tahkir ettiği iddiasıyla yargılanan İrfan Nihan, beraat etmiştir. Nihan, «Böylece vatana ihanet hali mahkeme kararıyla da sabit olmuştur» demiştir.

FKF kararları

■ Fikir Kulüpleri Federasyonu Olağan Genel Kurul toplantısı İstanbul'da açılmış. Ankara'da sonuçlanmıştır. En yaşlı üye Sami Urfalı'nın başkanlığında yapılan toplantıda, son birleşimden bu yana yapılan çalışmalarını yetersiz bulan üyelerin isteği üzerine güven oylamasına gidilmiş. Genel Başkan Doğu Perinçek ve arkadaşları güven oyu alamadıkları için yeniden seçim yapılmıştır. Seçim sonunda FKF Genel Başkanlığına Zülküf Şahin, Ge-

Zülküf Şahin

nel Saymanlığa Burhan Germeyan, Merkez Yürütme Kurulu Üyeliklerine de Sami Urfalı, Olcay Girgic, Adnan Celayir, Nuri Yıldırım, Gürsen Topses ve Ekrem Öztürker seçilmişlerdir. Toplantıda Derby Fabrikasında boykot yapan işçilerin ve sürmekte olan boykot hareketlerindeki öğrencilerin desteklediği açıklanmış. Ankara'da seçim gecikmelerinin yitirilması ve McNamara'nın Türkiye'ye gelişini protesto edilmiştir. Toplantıda alınan en önemli karar ise, FKF'nin Devrimci Güç Birliği'nden çekilmesi olmuştur.

Aşık İhsani

■ Üzü bütün dünyaya yayılan Aşık İhsani'nin hayatı ve şiirleri bu defa da Yugoslavya'da yayınlanan yarı milyon tirajlı Çekmar Dergisi'nde yayınlanmıştır.

CIA marifeti

■ TMTF eski dış müşavetler müdürü Deniz Gökkılıç'ın Amerika'ya neden ve nasıl çağırıldığı Yeni İstanbul Gazetesi tarafından açıklanmıştır. Yayınlanan belgelere göre, Gökkılıç'ın çağırılma nedeni, zevkleri, alerjileri, alışkanlıkları Amerikan Büyükelçisi Parker Hart, Türkiye'deki Kültür Atasesi Otto Schaler ve USIS Kültür Bölümü görevlilerinden Charles E. Courtney tarafından bir raporla tesbit edilmiş, raporun üç nüshası CIA'ya, bir nüshası da FBI'ya gönderilmiştir. Raporda, Deniz Gökkılıç'ın Amerika'da beynini yıkamak için nasıl bir gizli programı düzenlenmesi gerektiği de belirtilmektedir. Seyahati yapan Gökkılıç da, Amerika'ya seyahati sırasında beyninin yıkamak istediğini, Amerikan Ses Radyosu'nda yaptığı bir konuşmada Vietnam ve zenci politikasını tenkit ettiği halde bu bölümlerin radyoda yayınlanmadığını açıklamıştır.

ANT yargılandı

■ Geçen hafta Savcılık'ça ANT aleyhine açılmış olan dört dava'nın birden duruşması yapılmıştır. Doğan Özgüden 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde «Amerika Kovulmadıkça» ve «Grevin ertelenmesi AP için yüzkarasıdır» başlıklı yazısından dolayı hükümeti tahkir ettiği iddiasıyla toplam olarak 12 yıl hapis talebiyle yargılanmıştır. Özgüden'in soruşturması yapıldıktan sonra duruşma, savcının mütalaaını bildirmesi için başka güne ertelenmiştir. Yaşar Kemal «İşgal Toprağı Kurt Köpeği» başlıklı yazısından dolayı, Yaşar Uçar ile birlikte T.C.K.'nin 312 maddesine göre «sıfırları tehlikeli surette kin ve adavete teşvik ettiği» iddiasıyla Toplu Basın Mahkemesi'nde yargılanmıştır. Yaşar Kemal ve Yaşar Uçar hakkında 7'er yıl hapis cezası istenmektedir. Dış politika yazarımız Hüseyin Baş da «NATO kovulmadıkça» başlıklı yazısından ötürü 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde hükümeti tahkir ettiği iddiasıyla yargılanmıştır. Savcılık Baş ile Uçar'ın bu davadan dolayı 6'şar yıl hapislerini istemektedir. Baş, bu yazının, Kıbrıs buhranı sırasında Amerika'nın Türkiye'ye müdahale etmesi üzerine yazıldığını, Amerikan politikasının ve Amerikan taraftarlarının yerli olduğunu söylemiştir.

Mahkûm edildi

■ Proleter Dergisi Sahibi Necip Akan, «Üretim araçları kimin elinde?» başlıklı yazısından dolayı yargılandı. Adana Toplu Basın Mahkemesi'nde 6 ay hapse mahkûm edilmiştir. Mahkemeye elleri kelepçeli olarak getirilen Akan, TİP Milletvekili Yunus Koçak ile Avukat Zeki Direk savunmuşlardır. Mahkûmiyet kararı temyiz edilecektir. Öte yandan, Sol Yarımları Yönetmeni Muzaffer Erdost, Stalin'in «Sosyalist Ekonomi'nin Meseleleri» adlı kitabını yayınladığı için Ankara Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmıştır. Erdost ve avukatı Halit Celenk, Sahir Erman'ın verdiği bilirdişi raporunu reddederek kitabın yeni bir bilirdişiye inceletilmesini istemişlerdir.

Devlete kazık

■ Yabancı petrol şirketlerinin baskısı sonunda kömür yerine fuel-oil kullanılması kömür sanayinde yarattığı buhranı gidermek amacıyla, bütün kömür madenlerinin devletleştirilmesi sorunu yeniden ortaya çıkmıştır. Türkiye Maden İşçileri Sendikaları Federasyonu'nca düzenlenen toplantıda özel sektöre alt maden ocaklarının devletleştirilmesi yada son zamlardan sonra hükümetin fuel-oil ithalatına ağır gümrük koyması istenmiştir.

İmza topluyorlar

■ İstanbul Savcılığı'nın üniversite işgaline katılan öğrenciler hakkında soruşturma açması üzerine öğrenciler, bu işgale bütün üniversite gençliğinin katıldığını ifade etmek ve sorumluluğu paylaşmak üzere Hukuk ve İktisat fakültelerinde imza toplamaya başlamışlardır. Şimdiden bine yakın işgalcının imzası toplanmış olup kampanya tamamlandıktan sonra imza listeleri Savcılığa verilecektir.

CHP ve NATO

■ CHP Parti Meclisi bir bildiri yayınlamış Türkiye'nin NATO'da kalması gerektiğini ileri sürmüştür. Bildiride «CHP, Türkiye'nin Kuzey Atlantik Antlaşması içinde kalmasını uygun bulmaktadır. Antlaşmadan ayrılmaksızın da, bu antlaşmaya dayanarak kurulmuş olan NATO örgütü, tüm, ikili antlaşmaların ve alınan kararların Türkiye yararına değiştirilmesi, gene antlaşma hükümleri gereğince mümkündür.» denilmektedir. Bu bildiri de, bütün sola açık iddialarına ve bahşimsizlikten yana görünme çabalarına rağmen CHP'nin Amerika'nın dümen suyuunda yürümekten kurtulamadığını göstermektedir.

Silahsızlanma

■ Temmuz ayı başında Moskova'da ve Washington'da varılan ve nükleer silahların kısıtlanmasını öngören antlaşma, Sovyet Başbakanı Kosiğın tarafından olduğu gibi, Başkan Johnson tarafından da atom çağının en önemli antlaşması olarak nitelenmiştir. Bir kaç ülkenin yöneticileri dışında hemen bütün ülkelerin imzaladıkları antlaşmanın sadece nükleer silahların yayılmasını önlemekle kalmayıp gerçek bir silahsızlanma ve barış yönünde yeni gelişmelere yol açacağından güphe edilmemektedir. ANT, atom çağının en önemli antlaşması olarak görülen bu antlaşma konusunda gelecek hafta Hüseyin Bay'ın hazırladığı bir incelemeyi okurlarına sunacaktır.

CIA'yı suçladı

■ New Orleans Savcısı Jim Garrison, Başkan Kennedy'nin CIA ajanları tarafından öldürüldüğü iddiasını tekrarlamıştır. New Orleans'da yayınlanan Times Picayune Gazetesine verdiği demeçte, Garrison, bir dost ülkenin karşı casusluk servislerinden çok sayıda ayrıntılı bilgi elde ettiğini açıklamış ve bu bilgilerin, Başkan Kennedy'nin Amerikan Casusluk Teşkilatı CIA tarafından öldürüldüğü iddiasını doğruladığını söylemiştir.

Eli boş döndü

■ Amerika'dan ve Dünya Bankası'ndan yardım kopartmak ihtimali zayıfladıktan sonra bütün umudunu Sovyetler Birliği'ne bağlayan AP İktidarı'nın Dışişleri Bakanı Çağlayan, Moskova'dan da eli boş olarak dönmüştür. Yayımlanan resmi bildiride, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin olumlu gelişmesinden tarafların memnurluk duydukları belirtilmiş, fakat bu konuda yapılan görüşmelerin sonuçları açıklanmamıştır. Çağlayan, Moskova'ya giderken uzun vadeli yeni bir ticaret anlaşması imkânlarının araştırılacağını söylediği halde, bildiride bu konuya ve proje finansmanı meselesine hiç değinilmediği dikkati çekmektedir.

Hileli yağlar

■ İtalya'dan geri çevrilen ve Türkiye çapında bir skandala sebep olan parafinle karışık 530 Ton zeytinyağının 200 Tonu daha Gemel Firması tarafından sabun ve tekstil sanayicilerine satılmıştır. İzmir 3. Sulh Ceza Mahkemesi'nin sadece sanayi dalında kullanılması kararı üzerine esans da konularak denatüre edilen zeytinyağların sanayiciler yerine pazarcılar tarafından alınıp halka satılmasından endişe edilmektedir.

Fransız kabinesi

■ Fransa'da seçimlerden sonra yeni hükümeti Couve De Murville kurmuş, Dışişleri Bakanlığına Michel Devre getirilmiş, eski Başbakan Pompidou ise yeni kabinede görev almamıştır. General De Gaulle'in yakında cumhurbaşkanlığından çekilmeyi düşündüğü ve yerine Pompidou'nun gelmesini tasarladığı söylenmektedir. Pompidou'nun durumu ve Fransa'daki gelişmelerle ilgili yorumumuz 13. sayfamızdadır.

Beraatla sonuçlandı

■ Küçükpazar'daki bir lokantada komünizm propagandası yaptıkları iddiasıyla iki yıl önce tutuklanan ve sonra serbest bırakılan Orhan Kemal, Erol Sözer, Mustafa Kutlu, Muzaffer Kalyoncu ve Şevket Ertekin'in İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesindeki davaları oybirliği ile verilen beraat kararı ile sonuçlanmıştır.

DOĞAN ÖZGÜDEN

Eski DP'liler siyasi hayata dönmeli, ama

Eski Demokratların siyasi hayata dönmeleri sorunu, geçen hafta Başbakan Demirel'in yüksek tırajlı bir gazete aracılığıyla eski Cumhurbaşkanı Bayar'a karşı saldırıya geçmesiyle yeniden alevlenmiştir. ANT okurları için Bayar - Demirel çekişmesinin yeni bir tarafı yoktur. Bayar ve onun gibi düşünenler, DP'nin seçmen kitlesinin oylarıyla iktidara gelen Demirel ve arkadaşlarından, bu oylar için kestikleri faturanın artık ödemesini istemektedirler. Faturanın karşılığı, anayasada gereken değişikliğin yapılarak eski Demokratların siyasi hayata dönmelerinin sağlanmasıdır. Ancak, AP'nin bugünkü yöneticileri, eski Demokratlara siyasi haklar tanımaması halinde kendilerinin ikinci plana düşeceği endişesinden hareket ettikleri içindir ki, Bayar ve arkadaşlarının isteğini yerine getirmeye bir türlü yanaşmamaktadırlar. Bu vurdumduymazlık karşısında, Bayar artık AP yöneticilerinden umudu tamamen kesmiş ve eski su müdürünün yapmadığı işi bizzat kendisi yapmak üzere Bizim Ev adı altında yeni bir siyasi organizasyona gitmiştir. Bayar'ın AP yöneticilerine cephe alması üzerine, mecliste temsil edilen bazı partiler de, eski DP oylarını çekebilmek umuduyla eski Demokratların siyasi hayata dönmelerini öngören anayasa değişikliği teklifleri hazırlanmıştır. AP içindeki muhaliflerinin de bu harekete katılmalarından endişe eden Demirel nihayet açıkça saldırıya geçmek gerektiğine kanaat getirmiş ve Bayar'ı resmen karşısına almıştır.

Bayar-Demirel mücadelesinin ayrıntıları, ANT'nın diğer sayfalarında genişliğine yansıtılmıştır. Bizim üzerinde durmak istediğimiz nokta, bu siyasi ihtilaşlar mücadelesinin dışında, bir kısım vatandaşlardan siyasi hakların esirgenmesi meselesidir. Bugün Türkiye'de siyasi haklarından yoksun bırakılanlar, sadece, eski Demokratlar değildir. Mussolini İtalya'sından almış faşist kanunlarla mahkûm edilen bir çok vatanperver ve ülkücü insanın elinden de siyasi hakları alınmıştır. Bugün anayasada ve bütün partilerin programlarında yer alması bir takım temel hak ve hürriyetleri savundukları için gerek CHP devrinde, gerekse DP devrinde Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142. maddesine göre mahkûm edilmiş bir çok vatandaş, herhangi bir siyasi partiye girerek, seçimlerde aday olmak hakkından yoksun bırakılmıştır. Oysa, bu vatandaşların mahkûmiyetlerine sebep olan görüşler ve eylemler, bugün, onları mahkûm eden siyasi partiler ve liderler tarafından dahi benimsenmiştir. Kaldı ki, demokratik bir düzende fikir suçu diye bir şey olmaması gerektir. Nitekim, çok partili rejimlerin yürürlükte bulunduğu ülkelerde fikir suçundan mahkûm olmuş ve bu yüzden siyasi hakları elinden alınmış hiç kimse gösterilemez. Türkiye'de de çok partili bir demokratik rejimin var olduğu iddia ediliyorsa, her şeyden önce «fikir suçu» denilen yüzkarası ortadan kaldırılmalıdır.

Mesele siyasi ihtilaşların dışında, bu açıdan ele alındığı takdirde, eski Demokratların siyasi hayata dönme isteklerini mesru karşılamak gerekecektir. Eski Demokratlarla birlikte T.C.K.'nın 141 ve 142. maddesine göre mahkûm edilmiş vatandaşlara da siyasi hakları bir an önce iade edilmelidir. Demirel ve onun gibi düşünenler, siyasi hakların iadesinin, toplumda bir takım huzursuzluklara, tepkilere, hatta patlamalara sebep olabileceği iddiasındadırlar. Ama unutulmasın ki, bir şey, yasaklandığı sürece kitleler nezdinde daha büyük önem kazanır ve giderek toplumda çok daha büyük huzursuzluklara sebep olabilir. Tarih bunun örnekleriyle doludur. Bu bakımdan, yasama hayatında söz sahibi bütün siyasi partiler, ve en başta mevcut İktidar, kendilerini kısır siyasi yatırımlardan ve meselelerden kurtararak naseleyle bu perspektif içinde ele almalı, demokrasinin bütün kurallarını uygulamalıdır. Aksine davranış, bir aldatmaca olmaktan öte gitmeyecektir.

mühr-ü süleyman

WIS
TİK

DEMİREL BAYAR ÇEKİŞMESİNİN İÇYÜZÜ

Onur BARTU

Ankara'dan yazıyor

SÜLEYMAN DEMİREL

— Eski Su Müdürü'nün gazabı —

Süleyman Demirel'in Hürriyet Gazetesi ile irtibatını sağlayan Turhan Bilgin'in gazetesinin Ankara Temsilcisi ile bozuşması uzun süreden beri üzerinde çalışılan plânı uygulamak için Demirel'i izzat hareketine geçirmiştir.

Adalet Partisi Başkanlık Divanı'nın sık sık toplandığı geçen hafta başında, Başbakanlık Özel Kalem Müdürü Muammer Ekonom telefonla Hürriyet Gazetesi'nin Ankara Temsilcisi Cüneyt Arcayürek'i aramıştır. Ekonom, Başbakan'ın «saat 22'den sonra Cüneyt Arcayürek ile bir kadeh bir şey içmeyi arzuladığını» bildirmiştir. AP Başkanlık Divanı'nda kararlaştırıldığı gibi, Demirel Hürriyet Gazetesi ile irtibatı kurmuş ve tezgâhlanan oyunun ilk bölümünü uygulamaya geçmiştir.

Arcayürek ile Demirel rahat koltuklara oturup, karşılıklı hal-hatır soruşturmasından sonra aktif konular üzerinde konuşmaya başlamışlardır. Demirel, kendisinin yanlış anlaşılacağından uzun uzun yakındıktan sonra, özellikle İstanbul ve Ankara için yapmayı tasarladığı şeyleri anlatmış ve sözleri eski DP'lerin, aleyhindeki faaliyetlerine getirmiştir. Demirel'in anlattıklarına göre, Türkiye bir huzur ve sükun devresinin özelemini çekmektedir. Bir kaç kişinin şahsi kin ve arzuları huzur ve sükun devresinin gelişini ertelememelidir. Yeni Türkiye Partisi'nin, cankurtaran simidi gibi eski DP'lerin siyasi haklarının iadesi için anayasayı değiştirmek amacıyla hazırladığı teklif zihinlerde kuşku doğurmuştur. Bayar ve arkadaşları «1960 da biten bir film yeni baştan oynamak için bütün gayretleri ile çalışmakta, tekrar politik hayata dönmek için CHP ve TIP dışındaki bütün partiler ile irtibat kurmakta, hattâ AP içinde bazı milletvekilleri ve senatörlerle birlikte faaliyet göstermektedir. Eski DP'ler, Demirel'i, daha doğrusu AP'yi dışardan yönetmek için çırpınıyor-

lar, fakat «emellerine muvafık olamamışlardır.» Bunun üzerine, Bayar, «Bizim Evsi kurmuş ve istikbaldeki partinin teşkilatı denebilecek «Bizim Ev» gubelerini açmaya başlamıştır.

Sık sık Arcayürek'in aldığı notlara kaçamak bakan Demirel, daha sonra eski DP'lerin içindeki anlaşmazlıklar konusunda bilgi vererek, Bayar'ın başkanlığında eski DP'lerin yaptıkları toplantıda, Sıkı Yırcalı'nın Demokrat Parti kuruluşu bile oyların yüzde 30'unu alamayacağı yolundaki sözlerinin tepki gördüğünü söylemiştir. Demirel'e göre, «1960'dan bu yana köprülerin altından çok sular geçmiş, sosyal yapı, siyasi görüş ve inanışlarda büyük değişiklikler olmuştur.» Yırcalı'nın bu görüşünün eski DP'ler arasında «fikri çatlağa» yol açtığını öne süren Demirel, «Bir avuç eski DP'nin arzusuyla, pek çok çevreyi kuşulandıran, hattâ harekete geçirmeye sebep olabilecek bir ortamın sancılarını neden çekece-

ğiz? Bunun ve bu bir avuç DP'nin gayretiyle ortaya çıkan durumun, yeni gelişmelerin siyasi gerilmelerin, başka komürdanmalarla Türkiye'ye, Türk vatandaşına, huzurumuza faydası ne olacaktır?» demiştir.

Arcayürek'in haber kaynaklarının başında Demirel'in bulunduğunu bütün Türkiye'nin bildiğini Demirel de bildiği için, bu konuda yazacağı habere kaynak olacak bir başka «mahreç» bulunmasının yararlı olacağını kaydetmiştir...

Arcayürek'in, Demirel'in Bugday Sokak'taki evinden ayrıldıktan sonra yaptığı ilk iş, telefonla İstanbul'u arayıp, durumdan patronlarını haberdar etmek olmuştur.

Mahalli meclislerde sosyalist üyeler

Yüksek Seçim Kurulu, CHP İstanbul İl Başkanlığının İstanbul Belediye ve İl Genel Meclis seçimleri için yaptığı itirazı kabul ederek AP'ilerin üyeliklerini iptal etmiştir. AP'ilerin üyeliklerinin iptal edilmesinin nedeni, AP İstanbul Teşkilatının mahalli seçimler için iki ayrı aday listesi vermesidir.

Seçimlerde yolsuzluğu, usulsüzlüğü ve zorbalığı esas olarak seçim kazanma yollarını arayan AP için, Yüksek Seçim Kurulu'nun kararı, mukadder bir sonuç olmuştur.

AP'nin oyları iptal edildikten sonra İstanbul Belediye Meclisi'nde partilerin üye durumu şöyledir : CHP 80, TIP 15, MP 3, BP 2, GP 1, Bağımsız 1...

Belediye Meclisi'nde yer alacak TIP üyeleri de şunlardır :

Osman Yahşi, Metin Atılal, Cavit Zengin, Ali Kemal Yalçın, İrfan Merov, Salih Eroğlu, Yusuf Söğütözü, Necmettin Mercan, Necâ Fertan, Çetin Yücel, İmam Akkaya, Cengiz Yüksel, Gülten Efe, Can Açıkgöz, Zaven Biberyan.

İstanbul İl Genel Meclisi'nde ise partilerin üye durumu şöyledir : CHP 71, TIP 17, AP 9, MP 6...

İl Genel Meclisi'nde yer alacak TIP üyeleri de şunlardır :

Ahmet Cansızoğlu, Kadri Esmeray, Şevket Alkan, Haluk Barlas, Nurettin Cavidar, Leon Andreasiyan, Ali Efe, Cevat Özdemir, Durak Koçak, Şerafettin Oktay, Hayri Böküncü, Celâl Bayar, Zeki Gühertaş, İsmail Bilyacıoğlu, Ali Akkaya, Aziz Erkmen, Refik Özbar...

Böylece, TIP, İstanbul mahalli meclislerinde ana muhalefet partisi durumuna gelmiştir.

İstanbul gibi Avrupa'nın en büyük şehirlerinden birinde mahalli yönetimde birinci derecede sorumluluk ve yetki sahibi olan sosyalistler, İstanbul'un meselelerine ciddi şekilde eğilerek, belediyeyi halktan yana bir ieraata zorlayarak, binbir yolsuzluğun döndüğü şehir yönetimindeki kirliliği oyunları gün ışığına çıkartarak sosyalist hareketin yapıcı niteliğini halka ispat etmek durumundadırlar.

Mahalli meclislerin TIP'li üyelerinin başarıya ulaşması için, çalışmalarında bütün sosyalistler kendilerine yardımcı olmalıdır.

Filimin ikinci kısmı

Ertesi günü dolaylı olarak Associated Press Ajansı'nın Türkiye muhabiri Hal McClure ile irtibatı kurulmuş ve eski DP'lerin Demirel'i devirmek için harekete geçtikleri, AP içindeki ağır sağı unsurların isyan etmek üzere oldukları duyurulmuştur. Oynanmakta olan ikinci, üçü oyunun içyüzünü bilme-ye Hal McClure, haberi Associated Press'in Avrupa merkezine hemen aktarmıştır. Ve bundan sonra da, Hürriyet Gazetesi'nde sabırsızlıkla Associated Press bültenlerinden, Ankara mahrecleri ile çıkacak Hal McClure'un haberi beklenmeye başlanmıştır. Haber gelir gelmez durumdan, Arcayürek haberdar edilmiş ve önceden hazırlanan Demirel'in kışesi ile önceden yazılan Arcayürek'in yazını birinci sayfaya yerleştirilip, «11 Temmuz 1968, Per-

CÜNEYT
ARCAÜREK
Mutemed
gazeteci!

şembe tarihli Hürriyet gazetesi şu başlıklarla bütün Türkiye'ye tam 650 bin adet dağıtılmıştır...

«Associated Press Ajansı'nın Türkiye Muhabiri Hal McClure'un Ankara'dan dünyaya yaydığı haber:

ESKİ DP'LİLER DEMİREL'I
DEVİRMEK İSTİYOR:

AP lideri, 1960'm intikamını alma hırsı içindeki ağır sağı unsurları bugünkü tutumuyla hayal kırıklığına uğratmış.

Hürriyet'in Ankara Temsilcisinin «İşin İçyüzü» başlığı ile bu konuda yaptığı yorumun başlıkları ise şöyledir:

«Eski DP'ler bir gövde buldu ama, kafa değişik.

Celâl Bayar, bir yaşlı pehlivanla son güreşini tutmak istiyor...

Bu alış verişten hem Demirel memnundur, hem de Hürriyet

CELAL BAYAR

— Dinmeyen ihtiras —

Gazetesi. Hürriyet Gazetesi memnundur, çünkü Demirel'e bir parça daha yaklaşıp ve fonksiyonunu icra etmiştir. Demirel memnundur, çünkü kafasında tasarladığı planın birinci kademesini başarı ile uygulamıştır.

Süleyman

Demirel'in karşı taarruz planı

AP. Başkanlık divanında Büyük Kongre'nin Kasım ayında toplanması, ilçe kongrelerinin Eylül, il kongrelerinin de Ekim ayında tamamlanması kararlaştırılmıştır. Büyük kongreye güçlü gidebilmek için bugünden eski DP'ileri ve parti içindeki Müslüman Kardeşleri zararsız duruma getirmenin yolları üzerinde de durulmuştur. Bu işi üzerine Demirel almış ve Hürriyet Gazetesi yoluyla karşı taarruza geçmiştir.

Demirel, ANT okurlarının bildikleri gibi, bu şekilde hareket etmeye mecbur kalmıştır. Çünkü, gerek AP. içindeki Müslüman Kardeşler, gerek eski DP'iler, AP. Genel Başkanını devirmek için bir noktada işbirliğine gittimilerdir. Gerçi, Feyyaz Köksal'a hazırlanan bir karar teklifi ile YTP'nin oynamak istediği oyun önlenmiştir. Ama, gene de tehlike savuşturulmuş değildir. Kurucu Meclis üyeliği a-

rasında eski DP'iler için söyledikleri zabıtlarda kuzu kuzu yatan Köksal'ın, eski DP'ilere siyasi haklar veren, fakat parlamentoya girmelerini önleyen teklifi, YTP teklifine oranla çok daha büyük sayıda imza toplamıştır.

Bunun yanında, Süleyman İktidari'nin başı Müslüman Kardeşleri zararsız duruma getirmek ve eski DP'iler ile olan irtibatlarını kesmek için yoğun bir çalışmaya girmiştir. Önce, Ticaret ve Sanayi Odalarındaki mesaidi kapattıran Demirel, koz olarak kullandığı kabine değişikliğini Bilgiç'in yerini alan

Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un gücü karşısında bozguna uğrama ihtimalinin belirmesi ile 1969 seçimlerinden sonraya bırakmıştır. Kabine üzerine yapılan propagandayı büyük kongre ve seçim sonuna kadar durduran Demirel, Müslüman Kardeşler teşkilatının sempatisini kazanmak ve Mehmet Turgut'u yalnız bırakmak için, teşkilatın dağıtılmasından endişe ettiği genel müdürlerin görevlerinden alınmasını da ertelemiştir. Bu arada, Bilgiç ile Refet Sezgin yoluyla iyi ilişkiler kuran Demirel, AP. Parlamento Grupları içindeki aşırı sağcı grupların isyanını önlemek için alelacele Millet Meclisi ile Cumhuriyet Senatosu'nu da, 5 Haziran'da tatil sokmayı da başarmıştır.

Orduya kur...

AP. içindeki Müslüman Kardeşlere ve eski DP'ilere karşı Türk Silahlı Kuvvetlerinin desteğini, hiç olmazsa sempatisini alarak büyük kongreye gitmeyi düşünen Demirel, eski DP'ilerin ve aşırı sağcı unsurların kendisini devirmek için çalıştıkları yolundaki haberleri yurt sahına yaymayı uygun bulmuştur.

Demirel, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bir Anayasa değişikliğine ve eski DP'ilerin tekrar politik hayata dönmelerine cevabı demiyeceliğini bildiği için, ki, çok ince hesaplarla hareket etmektedir.

1969 seçimlerine kadar olan süreyi, Demirel ikiye bölmüştür. Birinci bölümde hedef, Büyük Kongre'ye kadar eski DP'ileri ve Müslüman Kardeşler'i saf dışı ederek tekrar Genel Başkanlığı almak. İkinci bölümde hedef ise, 2 Haziran seçimleri sonuçlarının değerlendirilmesine göre tehlikeye düşen 1969 seçimlerini kazanmak... Bugün Demirel için önemli olan seçim değil, AP. Büyük Kongresi'dir. Bütün güçler ve imkânlar, AP. Büyük Kongresi'ni kazanmak için seferber edilmiştir. Çünkü, Kongreyi kazanmadan 1969 seçimleri için çalışmak akıllı işi değildir ve bugüne kadarki tutum ve davranışlarına bakılacak olursa Demirel pek akılsız değildir...

Bayar - Demirel mücadelesi ile Müslüman Kardeşler'in tasarladıkları ve bütün bunların bir arada değerlendirilmesini,

Yağmurdan kaçanlar

Yaşar Kemal

Türkiyede yılda bir milyona yakın nüfus artışı var. Bu artışı besleyecek toprak da yok. Toprak beslenemiyor. Ağaçlardan dolayı, ormanların yok edilmesinden dolayı da topraklarımız her gün, her gün ölüyor. Şu dünyada herkes biliyor ki, çağımızda topraklar da bakım ister. Bakılmayan toprak üstündeki insanları beslemeyebilir. Beslenmeyen inek gibi. Beslenmeyen inek süt vermez. Ölüyor. Çağımızda artık büyük bir toprak bilimi doğmuştur. Toprağa bakma bilimi doğmuştur. Şimdi bir memleketin uygarlığı toprağına ne kadar yapma gübre attığıyla ölçülüyor. Toprağına en çok gübre atan memleket en uygar memleket. Bir de uygarlık toprak aşınmasının önüne geçiş oranıyla ölçülüyor. Milletler toprakları diriltmek için baraj üstüne baraj yapıyorlar. Orman üstüne orman diyorlar. Biz ne yapıyoruz, ormanlarımızı yok ediyoruz. Biz ne yapıyoruz, süs barajları kuruyoruz. Ve boyuna nüfus artıyor. Nüfus artışının bir başka yönü daha var. Köylünün elindeki toprak miras sebebiyle boyuna parçalanıyor. Bundan yirmi yıl önce bir ailenin elinde yüz dönümlük bir toprak varsa, bugün bu toprak on parçaya bölünmüş, her evin elinde ancak on dönümlük bir toprak parçası kalmış. On dönümlük bir toprak parçası da, toprak o kadar verimsizdir ki, bir köylü evini besleyemez. Başı sıkışan köylüler, çünkü parçalanmış toprak topraksızdır. Her Anadolu kasabası son yirmi yılda iki üç misli büyümüştür. Her büyük şehir büyük bir gecekondu kuşağı sarmıştır. Yüzbinlerce insan iş bulma kurumlarının kapılarını bekliyorlar. Türkiye'nin kapılarını bir açın bakalım, iğde kişi kalacak?

Azıcık gelişmekte olan büyük şehirler şimdi ilk gecekonduvalıkları aç komuyor. Büyük şehirler toprakları ölmüş, parçalanmış köylülere şimdi ilk bir sığınca olabiliyor. Onlara kırk dokuz bir gecekondu, köydekinden daha iyi bir yaşam, küçükçük, az paralı da olsa paralı bir iş veriliyor. Şimdi ilk Almanya onda, yirmide birini de olsa, başvuran işçiyi eli boş çevirmiyor, alıyor. Şimdi ilk Anadolu toprakları can çekişse de üstüne bir lokmacık ekmeğe veriliyor.

Çok az zamanda şehirler köyünden kopup gelen işçiyi ne iş, ne de gecekondu verebilecek. Ne Almanya işçi alabilecek, ne de köydeki parçalanmış toprak o şimdi ki bir lokmacığı köylüye verebilecek. Çok az bir zamanda Türkiye büyük belalarla karşı karşıya kalacak. Türkiye insanları büyük açlıklarla karşı karşıya kalacaklar. Görünen köy kılavuz istemez. Yu-

karda söylediklerim Türkiye'de gerçekleşip durur. Bir de soyup soğana geviren, bu yanlış yıkılmış memleketin gelirlerini dışarıya, efendileri kapitalistlere sağan komprador burjuvası var. Bir de Türk topraklarının Amerikalılarca işgal. Bütün bunların hepsi komprador burjuva düzenine bağlı.

Gecekonduları yıkmaya başladılar. Bu tasma yüzündendir. Artık şehirler yetmesin. Yıkın bakalım neyin önüne geçebilirsiniz? Dağalar halinde, akın akın köylüler geliyorlar. Sarı karıncalar gibi talayacaklar şehirleri. Aç köylüler.

Toprak verimini yitirdi. Bu düzende toprağı düzenlemenin hiç bir imkânı yok. Palavra nutukları sıkın bakalım, köylüye verilecek toprak yok, deyin bakalım, neyin önüne geçebilirsiniz?

Bu düzende şehirleri akın akın gelecekler. Almanya'ya gitmek için iş bulma kurumlarının kapılarını, sınır kapılarını dolduracaklar. Ölmüş toprak daha da ölecek. Bir lokma ekmeğe diye insanlar bağırarak iş iş olacak.

Komprador burjuvası milli fabrika yapmayacak. Bindici dah kesmeyecek, milli fabrika yaparak. Komprador burjuvasının milli sanayi kurması ekonominin, doğanın kanunlarına aykırı olur. Onun varlığı milli sanayi olmamasına bağlıdır. Milli sanayi olmayınca da gecekonduvalardaki insanların işi halledilmez. Ağalık düzeni, bu bozuk düzen durdukça da toprak ölmekte devam edecek. Ormanlar yokolacak. Bu, çağımızda doğanın kanunudur. Bu düzen insanları aç koyma düzenidir.

Sosyalizm bir fikir süs değildir. Geri kalmış bir memlekette sosyalizm tek kurtuluş çaresidir. Geri kalmış bir memleketin kurtuluşu için, toprağın, köylünün, emeğinin, insanlığın kurtuluşu için başka hiç bir çare yoktur. Bir takım milliyetçiler canlarını dişlerine takmışlarsa, kellelerini koltuklarına almışlarsa, sosyalizmin gelişmesini bu kadar çabuk istiyorlarsa, bunun için çabalyorlarsa, bir milletin ölmünün önüne geçmek için yapıyorlar bunu. Telâfları bir ölüm kalım savası içinde olduklarından dolayıdır.

Ormanlar gidiyor, toprak ölüyor, nüfus artıyor, toprak bölünüyor. Topraklarından uğramış aç köylüler şehirleri, Almanya'ya akın akın... Şehirlerde sanayi yok. Almanya kapılarını kapıyor... Yağmurdan kaçanlar doluya tutuluyorlar... Sürdürün bakalım kompradörlük düzenini sürdürebilirseniz. İsrar edin bakalım memleketin topekinde ölümünde öldürebilirseniz.

AP. Kurmayından bir yetkili şöyle özetlemiştir:

— «Bugünden Kasım Kongresi ve 1969 seçimleri hakkında tahmin yapmak için henüz vakit erkendir. Değerlendirme yapılırken, yanlış payının aşırıye indirilmesi için mahallî seçimleri kazanan bağımsız adaylar sorunu, Müslüman Kardeşler olarak adlandırdığımız, henüz tam olarak teşkilatlanmamış AP. içindeki grubun eski DP'iler ile olan ilgi ve işbirliğinin derecesi gözönünde bulundurulması, teşkilat üzerine tarafların oynadıkları oyunun ıyızlılığın gayet iyi bilinmesi şarttır.

1969'dan bu yana Türkiye'de çok şey değişmiştir. Ama, mahafazakâr bir bünyeye sahip Türk halkının bir takım tabuların peşinde sürüklediği de aklıdan uzak tutulmamalıdır.

1969 seçimleri için, gerek iktidar gerek muhalefet partilerinin bünyelerindeki gelişme devam ederken tahminde bulunmak yanlış neticeler verir. Yalnız, CHP'nin Ortanın Solu'na rağmen oylarını koruduğu,

TİP'in küçük de olsa bir gelişme kaydettiği bir gerçektir. Güven Partisi'nin hem AP'den, hem de CHP'den oy aldığı da gerçektir.»

AP. Kurmayı, ANT'nın Ankara Temsilcisi'nin «Tüm bu söylediklerinizin altına adınızı koyabilir miyiz?» sorusuna şu cevabı vermiştir:

— «Sizin takdirinize kalmış. Eğer hergün altın yumurtlayan tavuğu kesecek kadar saf iseniz, onu işte bilemem...»

Ve basın toplantısında

Ve Demirel cumartesi günü basın toplantısında uzun süre

gazetecilerin bu konuya değinmelerini bekledi. Nihayet işlerinden biri, «Hürriyet Gazetesi'ndeki haberi okumusunuzdur. Bu konuda ne diyeceksiniz?» diye sordu. Demirel açıkça eski Demokratlara, AP içindeki aşırı unsurlara meydan okuyarak, «Büyük Kongre, bendem teveccühünü esirgemediği müddetçe genel başkan olurum. Fakat kimi getirirse, onun yanında çalışırım. Bütün yollar herkese açıktır» dedi.

Demirel'in sağ yanında, hemen ardında oturan Saadetdin Bilgiç renkten renge girdi ve bundan sonra basın toplantısı harcanılmaz sorularla devam edip gitti. Başbakan, eski demokratlara siyasi haklarının iade edilip edilmeyeceği yolundaki soruyu da o kendine özgü üslup ve mantığı içinde muallakta bıraktı.

Şimdi, kasımda yapılacak büyük kongrede Demirel ve ona karşı olanlar konularını paylaşıyorlar.

Seçim konduları faciası!

2 Haziran seçimleri, gecekondu sorununu bir facia haline getirmiştir. Anayasa'nın koyduğu kuvvetler ayrılığı prensipleri, Demirel İktidarı'nın tutumunu yüzünden bozulma tehlikesi ile karşı karşıyadır.

2 Haziran seçimlerinde, yasama organında çoğunluğu sağlamak amacıyla, yürütme organı 775 sayılı gecekondu kanununu uygulamamış ve özel mülkiyeti korumamıştır. Bunun sonucu, 2 Haziran seçimlerinde bir hayli oy sağlanmış, fakat Türkiye'deki gecekondu sayısı birden 20 bin artmıştır.

Kanunları işine geldiğinde uygulayan, işine gelmediğinde uygulamayan Demirel İktidarı, bu tutumu ile «Sakim bir yolda olduğunuz» göstermiştir.

Özellikle büyük şehirlerde, bugünkü tutarsız ekonomik politikanın sonucu köylerden akın yarattığı nüfus kabarmışlığı gecekondu yapımını teşvik etmektedir. Köklü ekonomik ve sosyal tedbirler yerine, seçim arifesinde gecekondu yapımını teşvik eden Demirel İktidarı, seçim sonrasında şahıslara ait arsalar üzerine kurulan gecekondu yapıyla bir ettirmiştir.

Gecekondu yıkımının yarattığı panik'ten korkan Demirel, hemen Ankara'nın çevresindeki gecekondu bölgelerinde geziye çıkarak 775 sayılı gecekondu kanununa aykırı direktif ve emirler vermiştir. Bahçesinde, iki-üç yaşında ağaç bulunan, badana edilmiş gecekondulara tapu verilmesi konusunda ilgili bakanlara emir veren Demirel «Yaptı durumu düzgün, sağlık şartları uygun gecekondu-lara hemen tapuları verilsin» demiştir. Bütün önemli sorunlar karşısında yüzeyde kalan Demirel, gene bir takım palyatif tedbirlerle Ankara'da gecekondu sorununu çözümleneceğini sanmaktadır.

İlgili bakanlar, Ankara Belediye Başkanı'nın da katılımı ile düzenledikleri alımlı toplantılarda aldıkları kararları, hemen uygulamaya bağlamış ve gehirden kilometrelerce uzakta, yolu, suyu, ısı, otobüsü olmayan yerlerde arsa dağıtımına başlamışlardır.

775 sayılı kanununa dayanarak 2 Haziran seçimleri sırasında yapılan gecekondu yapıtıran Demirel İktidarı, bu kanunun emrettiklerini yerine getireceğine, plânsız, düzensiz rasgele uygulamaya geçmiştir. Bu arada, her gittiği arsa dağıtım yerinde bir konuşma yapan İmar İskan Bakanı, sık sık rakamların tasdiğı anlamı kavramaktan uzak düşerek, önümüzde 6 ayı kalan 1968 yılı içinde 15 bin 200 yoksul aileye arsa ve konut dağıtılacağını söylemiştir.

Ankara'da gecekondu rezaleti devam ederken İstanbul'da da «Asma Köprü İnşaatı» adı al-

tında yeni bir spekülasyon rezaletinin kapıları açılmıştır.

Sırf yabancı şirketlerin ve yerli spekülâtörlerin kâr hırsıların tatmin amacıyla «kel başa şimsir tarak» kabllinden inşa ettirilmesine karar verilen Boğaz Köprüsü'nün plân çalışmalarının tamamlandığı ve bu köprüyü Ankara Asfaltı ile Londra Asfaltı'na bağlayacak olan çevre yolunun tesbit edildiği geçen hafta Hürriyet Gazetesinde açıklanmıştır.

Bugüne kadar çevre yolunun geçeceği tahmin edilen bölgelerde büyük araziler kapatan spekülâtörler, 22 kilometrelik güzergâhın resmen açıklanmasından sonra faaliyetlerini daha da artırmışlardır.

Bir yanda başını sokacak kimselere konut temin etmeyen ve kendi kurdukları gecekondu-ları da başlarına yıkan AP. İktidarı, öte yandan Fıracı'na özgü lüks inşaatlar yaptırıp vurgun kapılarını açarak kimlerin hizmetinde olduğunu bir kere daha ortaya koymuştur.

Seçim sırasında teşvik ettiği yurttaşların, oylarını aldıktan sonra evlerini yıktırıp, protesto yürüyüşü yapmaya kalktıkları anda polise coplatan Demirel İktidarı, yıkılan gecekondu enkazları üzerine çekilen «Kara Bayrakların taşıdığı anlamı henüz kavrayamamıştır. Demirel İktidarı'nın bu kısır görüşü ve anlayışsızlığı, mukadder âkıbetini çabuklaştırmaktadır.

AP'nin önce yapılmasına göz yumup sonra fakir fıkaranın başına geçirdiği seçim gecekondu-ları, Demirel İktidarı'nın iklyüzü politikasının yeni bir belgesidir. İktidar yine mazlum «ah» ını almıştır ve bu aheste aheste çıkacaktır!

Orduda terfilerin içyüzü

9 26 sayılı Askeri Personel Kanunu'nun, Türk Silâhlı Kuvvetleri komuta heyetindeki general enflasyonunu önlemek amacıyla general oranının yüzde bir buçuğa indirilmesini öngören hükmü, bu yolda uygulanamayacaktır.

Terfi sırası gelen ve geçen yıl terfi edemeyen albay sayısı 400'e yakındır. Üç korgeneralin orgenerallik, bir koramiralin oramirallik, 28 tümgeneralin tümgenerallik, üç tünamiralin koramirallik sırası gelmiştir. 400 albaydan, ancak bu Ağustos'ta 60'ı Tümgeneralliğe terfi ettirilecektir.

Askeri Personel Kanununun general oranının bir buçuğa indirilmesi ile ilgili maddesinin geçit hükümlerine göre, komuta kademelerindeki gışkinlik 1970 yılına kadar giderilecektir. Gerekli süreyi doldurup da çeşitli nedenlerle generalliğe terfi ettirilmeyen albayların, Danıştay yoluyla terfilerini alması

karşısında ne gibi tedbirler alınacağı, Askeri Şûra'nın Ağustos ayının ikinci yarısında yapacağı toplantıda kararlaştırılacaktır.

Askeri Şûra'nın ele alacağı önemli bir konu da Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri komutanlarının durumlarıdır. Emekli olmaları beklenen Hava Kuvvetleri Komutanı İrfan Tansel Büyükelçilik görevini, Deniz Kuvvetleri Komutanı Necdet Uran ve Kara Kuvvetleri Komutanı Refik Yılmaz da Kontenjan senatörlüğünü prensip ola-

rak kabul etmişlerdir. Fakat, bu prensip kararının üzerinden aylar geçmiş olduğu için, son durumun ne olduğu kesin olarak bilinmemektedir.

30 Ağustos'ta bir üst rütbe-ye terfi etmeleri gereken general, amiral ve albayların durumlarını tesbit amacıyla düzenlenen harb oyunlarının tümünde Genelkurmay Başkanı Tural hazır bulunmuştur. Yüksek Askeri Şûra, Ağustos ayının ikinci yarısında yapacağı toplantıda, ehliyet ve siciller ile harb oyunlarında gösterdikleri başarıyı göz önünde bulundurarak terfi etmeleri gerekenler hakkında karar verecektir.

Yüksek Askeri Şûra'nın terfi sırası gâlip de haklarında karar vermesi gereken korgeneraller Zeki İter, Nüzhet Bulca, Faruk Gürler, Koramiral İse Celâl Eyiceoğlu'dur. Oramiralliğe terfi beklenen Celâl Eyiceoğlu'nun Necdet Uran'dan boşalacak Deniz Kuvvetleri komutanlığının en güçlü adayı olduğu belirtilmektedir.

Korgenerallik sırası gelen ve Askeri Şûra'nın haklarında karar vermesi gereken tümgeneraller şunlardır:

Necmettin Ayanoglu, Hikmet Şahin, İhsan Gürkan, Halim Kural, Turgut Sunalp, Bekir Ecevit, Recai Baturalp, Muzaffer Heper, İbrahim Ersan, Samih Güney, Hayati Savaşçı, Fehmi Başalp, Rahmi Özpınar, Naci Asutay, Kemal Ersun, Süleyman Aşuroğlu, Nihat Aslan-türk, Ömer Özkan, Vedat Akat, Behcet Özdemir, Doğan Özgöçmen, Orhan Yigit, Zeki Erbay, Fuat Doğu, Kemal Karan, Necati Ogan, Suat Aktulga, Selami Pekün, Nahit Özgür, Ruhl Ayan, Namık Özata, Necdet Doğançay, Fikret Yüksel, Nuri Aslantaş, Remzi Yelman, Ahmet Durul.

MÂLÛMU İLÂNLAR

Ankara'nın Adalet mahallesi halkı, seçim arifesinde diktikleri gece kondularının hükümetçe yıktırılması üzerine Başbakanın Bugday Sokağındaki evine gikâyete gitmişlerse de, Demirel kendilerini kabul etmemiş, Dr. Sükan'ı elçi yollamıştır. Gecekonducuların Bizim halimiz ne olacak? Bizim derdimize kim ilaç olacak? diye feryadına karşı Dr., gazetelerde yenileyin ilânı çıkan su ilacı tavsiye etmiştir.

iki yeni müstahzarımızı piyasaya sunmuş bulunmaktayız

Hemokinatör

COPLAN

Methoxypropyliline (Xanthinol) nicotinate
150 mg. 60 tabletiük tüp: Pazaranda satış fiyatı 10 TL.

Tam o sırada Toplum Polisi yerden birer gibi bitmiş, mahalle halkını coplarla dağıtmıştır.

Dedim : Bu ne hal, kardeş? Kan ıçinde yüzün, gözün...

Dedi : JOP kullanıyorum.

BALABAN

Can YÜCEL

İş Başa Düştü!

Stokely CARMICHAEL

İSTER Afrika ile Asya'da, ister Amerika'nın siyah derili topluluklarında yer alan akılalmaz değişikliklerden söz edelim, tarihin bu çalkantılı dönemini nitelendiren şey, bilelim ki, mazlûm ülkelerin zulûmden kurtulma istekleridir. Bu istekler toplarla, ya da pırpılla susturulamıyacaktır; bu isteklerin çoğu zaman zalimler tarafından yanlış anlaşılan kendine özgü bir mantığı vardır. Bu istekler kızığa girmiş olan modernleşme sürecinin bir parçasıdır. Amerika'da siyah derili halk arasındaki sürecin daha çok siyasal yanlarını inceledik; bağımsız siyaseti kurtuluşumuzun ölüm-kalım yolu sayıyoruz. Ama bu gelişme, hiçbir zaman, dünyanın öbür köşelerinden yükselen benzeri isteklerden yalıtılmış olarak ele alınmamalıdır.

Siyah ve teni renkli halklar, içinde yaşayacakları siyasal, sosyal ve ekonomik sistemleri kendi başlarına seçme niyetinde olduklarını açıktan açığa söylemektedir. Bu da egemen ve zulümcü gurubun bugünkü sistemlerine, yani bütün o değerler, inançlar, gelenekler ve kurumlar tayfına karşı meydan okuyup, tümünü değiştirmeye savaşmak demek oluyor. Bu temelli ayıklama işlemine, elbette statükodan yarar gören, ya da yarar umanlar önyayak olmuştur.

Dolayısıyla inanıyoruz ki, bu ülkede geçer-akçe sistemi sigaya çekecek, akılayacak, sarsalayacak bir grup varsa, o da, mazlûm siyah derili halktır. Prof. Kenneth B. Clark kitabında şöyle diyor: «..... Bir Amerikan Zenci psikoloğunun Amerikan kültürünün bazı cephelerini ve Amerikan beyazlarının psikolojisini bu kültür tarafından kabul edilmiş ve bu kültürle eşleştirilmiş beyazlardan daha açık-seçik anlaması mümkündür..... Mümkündür ki..... sosyal bilimler disiplini içinde eğitilmiş bir Zenci, Amerikan kültüründe geçerli bazı özel çarpıtmaların daha az etkisi altında kalmış, ya da bu kültürlü yorum tarzına dengeleyici bazı çarpıtmalar katmış olsun. Amerikan Zencisi, ırkçı ared ve ihraç» in, ya da bir beyaz liberaler azınlığının göstermelik ve yapmacık kabulleri karşısında kala kala, sosyal ve kişisel bir takım sonuçlar doğuran bir yabancılaşma ve ayrılık sürecine sürüklenmiştir. Bu sonuçlardan biri de, Zencilerde bu girift sosyal bünyemiz içinde yer alan önemli bazı kuvvetlere karşı beliren duyarlılık ve sezgi gücünün keskinleşmiş ve incelmış oluşudur.»

SÜREKLİ sosyal baskının kurbanı, nelerin değişmesi gerektiğine dair bambaşka bir takım görüşler ortaya atmaktadır. Kurban, yitirecek çok az şeyi, kazanacak bir çok şeyi olduğu için, geleceği rizikoya sokmaya çok daha isteklidir. Tabii, bu, yeni grupça, öne sürülen isteklerin eski grubun direnciyle karşılaşp sürtüşmesi yüzünden, korkunç gerilimler yaratmaktadır. Durmuş-oturmuş, o tuzukuru, eski grup, sâkin, ağır ve ılımlı değişimler ister. Onu da istemez a kimi zaman! Ama bir değişme kaçınılmaz hale gelmişse, posta-posta, bölük-pörçük ve

kendi çizdiği târifeye göre olsun, ister. Yeni grup oluş halindedir; yeni doğacak günün, geleceğin ve yoksullukla zulûmden kurtulmanın düşgördüleri içindedir. «Ağırdan alın!» talimatlarına hiç gelemez.

Su yahnç düşün üzerinde ne kadar dursak az: bu iki grup, bilelim ki, meşruluğu, yasahlığı değişik açılardan ve ayrı hareket noktalarından kalkarak yorumluyor.

Eski gurup durulganlığa, düzene hayran. «Hele bir düşünelim!», «Sorumsuz davranmıyalım!» diyor da, başka bir şey demiyor. Bu yolda gidildi mi, şimdiki rahmet okutturacak sonuçlara, umulmadık çıkmazlara toslanılacağı kanısında. Yeni gurup buna karşı; gelecekle kumar oynamaya hazır; çünkü bugünkü durumun tutulacak yanı yok.

Modernleşme öyle bir dinamizm eyyâmıdır ki, eski sorunları çözmek için yeni kalıplar, yeni kurumlar getirtilmesin olmaz. Bu yenilik çağrısı, yenilik zoru, «düzen dışına çıkma» da gözpekliliği ve atılganlığı gerektirir. Kurulu sosyal düzen, ana yaşantı kesimlerinde bahlama değişikliklere gelemez. Beyaz Amerika, zengin, güçlü ve uzayı feth için muhteşem tasarımlara, bilimsel üst-başarılarla yetkin, ama siyasal ve insancıl ilişkilerde içler-acısı bir yayahlığı var. Bu alanlarda ilkel mi ilkel, geri mi geri. Siyah İktidarın savunucuları bu hali açığa vurmağa, ileri teknolojiyle durmadan artan gayrı-sâfi millî üretimin sade tek değil, üstelik en önemli uygarlık göstergesi olmadığını anlatmağa çalışıyor. Siyah İktidar eski kuramların, fersûde tutumların, aşınmış beylik-sözlerin lâstığını patlatarak, modernleşme sürecini hızlandırmak istiyor. Bize düşen, ilericiliktir, ılımlılık değil.

Su anda, genişlemekte olan siyasaya katılma tabanıyla yasal hükûmet arasında bir bağlantı kurmaya yarıyacak yeni siyasal kalıplar bulma gereği üzerinde duruyoruz. Bu kalıplar, yenileyin siyasallaşmış bir halkın hükûmetten gereksinmelerini koparabilmesine yardım edecek. Seçmen listelerine hicdurma yeni adlar katıp, sonra onları o eski uyusuk, ne-şey-yansı-ne-kebab partilerinin kucağına göndermekle olmuyor. Bu, yeni seçmenleri çaresizliğe salmaktan, büsbütün yabancılaşmaya sürüklemekten başka bir işe yaramaz. «Yoksullu elden-geldiğince azami iştirakini öngören bir yoksullukla-mücadele programını tezgâhlayıp, sonra bu programın başına eski Belediye Sarayını, o eski kâğıtbay kasıtlamalarını belâ etmenin ne anlamı var? Halk buna numarayı versecek, o eski sömürge durumunu sürdürmek için yapıyor bunları, diyecek. Bu ülke bir takım programlar için istediği kadar para döksün, bunların uygulaması o «pederâne», o «İngiliz muvafakatinden» arta kalmış davranışlarıyla dokunduğu yeri kurutan o duygusuz kimselere düştükten sonra, hayır umun sizin o programlardan! Yığınların bir kere bunlara güveni yok, inancı yok. Bu güveni, inancı kazanabilmek için de, halkın tutulacak politikayı kararlaştırmada, uygulamada söz sahibi ol-

ması gerek. Tevekkül siyah halk, «Boy, sen bırak da, biz yapalım bu işi.» demiyor! Ve o işi kendileri yaparak, işe katılma alışkanlığını, bağarma yeteneği bilincini ve yönetim görgüsünü ve bilgeliğini edinecek. Ancak böyle böyle olur sağlam bir siyasal yapının kurulması. Getolarda gıcır-gıcır, pırl-pırl okullar dikmekle bitmiyor bu iş; değil mi ki, çocukları o okullara gidecek olan siyah derili halk hiçbir bağ-lılık duymuyor o okullara. Böyle okuma mı olur!

Tarihimizin öyle bir dönemine geldik ki, o eski, halka hizmet mavalları sökmüyor gayrı. İşin tuhafı, edilen hizmetler, nedense halkın, yani efendilerin ilerlemesine değil, gerilemesine yol açmış şimdiye dek. New York Kamu Yardımları Dairesi Başkanı, Mitchell Ginsberg'in, bir kaç ay önce, bir Senato alt-komisyonuna söylediği gibi, sistem bir sosyal kurum olarak «iflas» etmiş halde. Şimdiki sistemin «iflası» atılması ve yepyeni bir tutumla yeni bağ-tan işe girişilmesi gerektiğini belirttikten sonra, Mr. Ginsberg şöyle dedi: «Kamu yardımı yoksulun yoksulluğunu kurtarıp özgür kılacak yerde, bağımlılığa mahkûm ederek, kurtarıcı işlevini göremediği sürece, yoksullukla-mücadele çakar-almaz bir silah olarak kalacaktır ve Kerim Devlet'in kerametine kimseler inanmayacaktır.»

Anlaşıyor ki, federal fonların siyah derili halkın kurtuluş mücadelesi bakımından oynadığı rolün tümü üzerinde ciddi ve köklü bir takım sorular ortaya atmanın zamanı gelmiştir. Temel görüşümüzde sorarsanız, ne para, ne iş, siyah derili adamın sorunlarına kesin bir karşılık verebilir. Yoksulluğun ezici gerçeğini yadsadığımız sanılmasın, ama belirtmek istiyoruz ki, ana amaç, bir zâtın yoksullukla-mücadele programına ve öbür federal programlara taktığı ad üze, «kerim sömürgecilik» değil, siyah derili halkın her kademedeki karar-verme işlemine katılmasıdır. Biz, karar-verme sürecinin çanak-yalayıcıları değil, ortakları olmak istiyoruz.

Beyaz Amerika'nın, yada beyaz Amerikalılara benzemek isteyen siyah derililerin bu kökten devrimci tutumu anlamaları, olanaksız değil-se bile, çok güç. Ama işin aslına bakarsanız, Beyaz Amerika bu yeni, kendi siyah derili benliğine dönük tutumu anlamaya, onunla anlaşılmaya çalışırsa, hiç de fena olmaz. Hani yol yakınsa, bir çaresine bak-sın bu işin. Yoksa ayan-beyan oldu artık: «İş Başa Düştü», diyen, «I.B.D.» yoluna baş koymuş siyah derililer artıkça artıyor. Onur sahibi olma, iktidarı paylaşma, ve kendi kimliklerini bulma yolunda, bu ülkede ve bu çağda, giriştikleri bu akında ve ölüm-kalım kavgasında kimse önelirine geçemez onların.

(Stokely Carmichael'in Can Yücel tarafından türkçeleştirilen ve ANT YAYINLARI tarafından bu hafta yayınlanan BLACK POWER — SİYAH İKTİDAR adlı kitabından)

Sartre konuşuyor

“Fransız kamuoyu kafasızdır. Kafasızdır, çünkü yalan yanlış bilgi almaktadır, yalan yanlış bilgi alması da basın görevini yapmayışından ileri geliyor. Bir allahın kulu çıkıp da kamuoyuna aslında bir «karşı-şiddet» olan bu şiddetin anlamını açıklamadı. Yalnız kendilerini bile bile kışkırtan polise gösterilen gelip geçici bir karşı-şiddet değil bu, aynı zamanda onları ezen toplumu da hedef tutan bir karşı şiddet.”

EĞİTİM ZİN

● 11-12 Haziran gecesi, yalnız Quartier Latin'de değil, bütün Paris'te kurulan barikatlardan sonra, kamuoyunda yüz seksen derecelik bir dönüş oldu. O ana dek öğrencileri destekleyen kişilerin çoğu, «işleri götürdükleri», «hiç bir şeye yaramayan şiddet gösterilerinin» kendi öz dâvalarına zarar verdiği yargısına vardı. Siz ne dersiniz?

● JEAN - PAUL SARTRE — Evet, çünkü Fransız kamuoyu - bütün kamuoyları gibi - kafasızdır. Kafasızdır, çünkü yalan yanlış bilgi almaktadır, yalan yanlış bilgi alması da basının görevini yapmayışından ileri geliyor. Bir Allah'ın kulu çıkıp da kamuoyuna, aslında bir «karşı-şiddet» olan bu şiddetin anlamını açıklamadı. Yalnız kendilerini bile bile kışkırtan polise gösterilen gelip geçici bir karşı-şiddet değil bu, aynı zamanda onları ezen toplumu da hedef tutan bir karşı-şiddet. Aralarında, daha şimdiden, bunu açıklamaya girişen insanlar var: kurulan dört yüz devrimci eylem kurulu, sokaklarda, aslında basının yapması gereken bir işi görmekte, açık tartışmalara girmektedir. Gördükleri iş, zehire karşı panzehirin yaptığını ayırtır, ve günü belirteyim ki, son derece beğeniyorum eylemlerini. Bizim mahallede, Montparnasse garı yada Raspail-Montparnasse kavşağındaki gazete satıcısı önünde çalışırken görüyorum onları. İki yol tutuyorlar. Birincisi, ılımlı solcu, ama dürüst biriyle aşırı sağcı biri arasında tartışma açmak. Geçenler tartışmacıların başına toplanıyor, herkes fikrini söylemeye başlıyor, tartışma kızınca, Devrimci Eylem Kurulu üyeleri aradan çekiliyor, toplananları kendi başlarına bırakıyorlar. Bu yol hemen her zaman işe yarıyor, çünkü aşırı sağcının apaçık şiddeti, öğrencilerin şiddet gösterilerine başka bir gözle bakmaya zorluyor halkı.

Bence çok daha etkili olan ikinci yolsa, insanlara, olup bitenin doğrudan doğruya açıklanması. Bu iş her zaman pek kolay olmuyor elbet. Çoğunlukla, incecek sesli genç kızların, öfkeden yüzü pancar kesilmiş sağcı milliyetçilerle tartıştığını görüyorum. Tartışma çoğu kez bağışma biçimini alıyor, ama yumruklasmaya dek vardığını görmedim. Hiç kimsenin aklından geçmiyor böyle bir şey. Tabii, en çok bağışan faşist oluyor, ama zaman zaman durup soluk alması da gerekiyor elbet. İşte o zaman, cılız sesli genç kız bir soru soruyor, faşist karşılık vermek zorunda kalıyor ve bütün kötü niyetini ortaya vuruyor.

Bu tartışmalara katılanların hepsi, gençlerin, giriştikleri eylemin anlamını açıklarkenki yumuşaklığı, sabrı

karşısında hayran kalıyor. Harika bir iş başarıyorlar, ve bana sorarsanız, eğer 12 Haziran sabahı sokaklarda bu Devrimci Kurullar bulunabilseydi, Paris'ilerin çoğu, geceki gösterilere başka türlü bakacaktı.

Peki ne oldu o gece? Daha önce «sonu kötüye varan» bütün gösterilerde olan şey: öğrenciler, polislin kışkırtmasına cevap vermekten başka bir şey yapmadılar. Mayıs başından beri, izinli gösterilerin hepsi sessiz sedasız geçti; şiddet, ancak polislin öğrenci yürüyüşüne engel olmaya yada öğrencileri dağıtmaya kalktığı anlarda ortaya çıktı. 10 Haziran günü, Flins'deki grevci işçilerle dayanışma halinde olduğunu göstermeye gelen bir lise öğrencisi, Mureaux rıhtımı yakınlarında, polis yüzünden Seine nehrine düşüp boğuldu.

Polis tarafından boğuldu bu çocuk. Tanıkların dediğine göre, polis tarafından suya atılmış olmamasının hiç önemi yok. On beş kadar genç, polis tarafından kuşatıldıkları ve arkadaşlarının bir kısmı coplanmaya başladığı zaman, kaçabilmek üzere Seine nehrine atıldılar, işlerinden biri boğulursa, bunun sorumlusunun polis olduğunu söylemeye hakkımız vardır. Basın bu görüşü benimsemiş tabii, ilk günler kullanılan «suya düşürülüp boğdurulan öğrenci» sözü, sonradan «suya düşüp boğulan öğrenciye» dönüştü.

Ulusal Fransız Öğrenci Birliği (U.N.E.F.) için sorun açtı: polis bir lise öğrencisini öldürmüştü, gösteri yapmak gerekiyordu. Öğrenciler, arkadaşlarından birinin ölümünü gösterisiz karşılayamazlardı elbet. Birlik Başkanı Sauvageot şöyle dedi: «Mutlaka gösteri yapacağız. Toplum polisi karışmazsa, hiç bir şiddet gösterisi olmayacak. Ama geçmemize izin verilmezse, bizden dağılma emri beklemesinler».

Oysa Hükümet gösteriyi yasakladı. Neden? Hiç bir neden yoktu. Bundan önceki gösteriler - 13 Mayıs'taki ve 17 Mayıs'takiler - olaysız geçmişti. Öğrencilerle genç işçiler bu kez de «C.R.S. (Toplum Polisi) demek, S.S. (Nazi Polisi) demek diye; «Katil De Gaulle» diye bağıraraklar, tek bir ceme-kân, tek bir iskemi kırmadan yoldan geçip gideceklerdi. Ama Hükümet, herhalde 30 Mayıs'ta, Concorde alanından Etolle'a doğru yapılan gürültülü De Gaulle'ün gösteriyi aşan bir çıkartıya, bütün gösterileri yasaklamıştı.

Paris'te, 11 Mayıs'ta, öğrencilerin kızgınlıklarını açıkça ortaya vurmasını engellemekle genel bir kansere yol aç-

tı Hükümet. Öğrenciler, kendilerine gösterilen şiddete bir karşı-şiddetle cevap verdiler. Bizlere anlatılan masahın tersine, öğrenciler, bugünkü toplumu temelinden yadumalarına rağmen, her şeyi yakıp yıkmak isteyen bozguncular değildirler. Bunun kanıtı olarak, ilkin, ancak polise şiddet gösterdiklerini belirtmek gerekir. Polis karakolları yerle bir edildi, polis arabaları ateşe verildi, polisler yaralandı. Gerçi bunun yanında bazı özel arabalar da yakıldı ve bazı belediye araçları barikatlarda kullanıldı. Ama basın, hiç bir yağma, hırsızlık, şiddet için şiddet gösterisi, «muhaliflerin» dövülmesi olayı açıklamadı - oysa ne büyük bir zevkle yapardı bu işi! - Üstelik, ağızları kulaklarına varıncasına haber verdikleri, «kentsoyluyu yıldırmak için» dış mahallelerden kentelanmış «bir sürü serisi»ye rağmen. Öğrencilerle genç işçilerin şiddet gösterileri, ancak ve ancak savunma aracı olarak ortaya çıktı.

Öte yandan, bozguncu diye nitelenenler, aslında, Üniversite gençliğinin giriştiği şiddet hareketlerini onaylayanlardır. Bunu derken, Quartier Latin'deki «çalışma»nın hiç bir işe yaramayacağı görüşünü savunan «Mao'cuları», Devrimci Öğrenciler Birliği'nin (F.E.R.) Troçki'ci, anarşist üyelerini kastediyorum. Onlara göre, öğrenci gösterileri, Hükümetin işine yarayan zararlı bir saptırmacadır: devrimci mayaya ancak işçi sınıfındadır ve gerçekten etkili bir devrim hareketi ancak bu sınıftan çıkabilir. Oysa bu kuruluşlar dağıldı, buna karşılık, bütün gösterileri düzenleyen U.N.E.F.'ye kimse dokunmadı. Ayrıca, «22 Mart Hareketi» gibi yarı hayali, 5000 mi, yoksa 50 mi üyesi bulunduğu bilinmeyen bir örgüt de dağıldı; bu örgütse, kendine belirli bir yapı vermekten kaçınmakta, etkin azınlık grupları'nın toplumda her an varolan, dağınık bir mayaya benzediğine inanmaktadır, dolayısıyla, «bozguncu örgüt» olmaktan uzak mı uzaktır.

● Cohn-Bendit ile yaptığımız, bizim dergide çıkan konuşma dolayısıyla, «L'Express» dergisinden Roger Priouret, Cohn-Bendit'in düşüncesinde «Thomas Carlyle'den, Frédéric Nietzsche'den» izler bulunduğunu yazdı.

● SARTRE — Bu, siyasal bilgisizliğin özgülü bir örneğinden başka bir şey

değil. Priouret, bu konuda bir iki kitap okuduğu için, iktisat üzerine birtakım beylik lâflar edebilir. Ama Cohn-Bendit konusunda Nietzsche'den, Carlyle'den söz etmek, insanın bilgisizliğini açığa vurmak bir yana, ayrıca düşünmeyi bile öğrenemediğini gösterir.

Cohn-Bendit'in Nietzsche'ye atıfta bulunması yok, Carlyle'den bir şeyler okuduğunu da hiç sanmıyorum. Kısacası, «kahraman» kuramlarıyla ilgili yok onun. Onun anlamaya çalıştığı şey, etkin bir azınlığın toplum içinde ne gibi rol oynayabileceğidir. Bugüne dek, bakıldırı konusunda üç büyük görüş ortaya atılmıştır. Blanqui'nin, Lenin'in ve Rosa Luxembourg'un görüşleri.

Blanqui için sorun çok basittir: eğitim görmüş, sıkı bir disiplin altına alınmış, silâhlı bir grup gelir, iktidarı ele geçirir ve - harekete ancak sonradan katılacak - halk kitlesini bir oldu bitti karşısında bırakır. Lenin'e göre, halkın tümü harekete geçer, ama itki ve karar Parti'den gelir. Rosa Luxembourg için de hareket halk kitlesinden gelir, ama arada Parti yoktur; önderler, her aşamada, halkın içinden çıkar, işleri bitince, yine onun içine karışıp giderler.

Gerçi herhangi bir okula bağlanmaktan nefret ediyor, ama Cohn-Bendit'in görüşü, öbür ikisininkinden çok, Rosa Luxembourg'ununkiye yakın. Halk kitlesini alıp bir yerlere götürülecek üstün insanların yada insanüstü yaratıkların varlığına asla inanmıyor o. Halkın, zaman zaman, birtakım küçük insan toplulukları çıkardığına, bunların birer «önder» olmadıklarına, ama - eylemlerinin, halkın derinlerden gelen ihtiyacına karşılık verdiği bazı önder anlarda - kendi güçlerini aşan ve onları bir anda kavrayıp yutan kitle hareketlerine yol açabileceklerine inanıyor. Sorarım size, Nietzsche ile Carlyle'in ne işi var burada? Doğrusu, Priouret'in gelip bana bunu anlatmasını çok isterim!

● İktidar - çok beylik bir davranışla -, kendi müsterilerini yatıştırmak, «istila» karşısında eli kolu bağlı oturmadığını göstermek için bir şeyler yapma ihtiyacını duyuyordu. Bunun için de, en çok öndere benzeyen kişilere vurmayı seçti; yani, kamuoyunun, yadsınanın «yıldızları» diye bellediği küçük toplulukların üyelerine.

Ünlü Fransız düşünürü, son öğrenci hareketlerini bir şiddet hareketi olarak değil, kendilerini ezen toplumun hedef tutan bir karşı-şiddet olarak yorumlamaktadır.

ancak derslere girmemekle ortaya vurduk. Bir yıl içinde, tek bir kez, sağcı öğrenciler fikirlerini sevmedikleri bir öğretmenin dersine girmemeye karar verdikleri gün gittim Sorbonne'a. Oraya ayak basmayan bütün Yüksek Öğretmen'ler, o gün, Sorbonne'daydı.

Sınıflarda havasızlıktan bunalmıyorduk, çünkü sayıca azdık. Kusursuz aygıtlarla, kendi aramızda çalışıp gidiyorduk. Ben doktoranı, Nizan'la, şu anda Unesco'da çalışmakta olan Mahieu ile, Aron'la ve Simone de Beauvoir'la birlikte hazırladım. Okuldaki öğretmenlerle tartışabiliyorduk, her konuyu sürekli olarak ele alıp irdeleme olanağı vardı, buna rağmen aksoylu bir hava içinde yaşıyorduk.

Bugünse durum bambaşka. Öğrenci sayısı öylesine arttı ki, bir zamanlar bizim yaptığımız gibi, öğretmenlerle — zaten güç olan — dolaysız ilişkiler kurulmıyor. Birçok öğrenci, öğretmenin yüzünü bile görmüyor. Bir ses aygıtı aracılığıyla, bütünlüyle insanlıktan, yamına yakışılmaz bir adamın sesini duyuyorlar, bu ses onlara, kendilerine nerde yararı olacağını kestiremedikleri birtakım şeyler anlatıyor. Fakülte Öğretim Üyesi, hemen her zaman —nitekim benim öğrenciliğim sırasında da öyleydi—, eskiden bir konu üzerinde bir sav (thèse) yazmış olan, ve ömrü boyunca bunu tekerrileyen adamdır. O, aynı zamanda, elindeki güce sıkı sıkıya bağlı biridir: bu, topladığı bilgi adına, kendi fikirlerini insanlara zorla benimsetme, karşıındakine bu fikirleri yadsıma olanağını vermeme gücüdür. Oysa sürekli olarak eleştirilmeyen, bu eleştiriyi kendi kendini aşp sağlamlaşmayan bilgi, bilgi değildir. Günden güne yaşanan Aron dostumuz, öğrencilerine, 1939'dan önce yazılmış savındaki fikirleri tekrarlattırıyor, kendisini dinleyenler bunları eleştirel bir gözle denetleyemezlerse, gerçek bir güce sahip demektir; ama bu güç, bilgi adına layık bir bilgiye dayanmamaktadır.

Nedir bilgi? Bilgi; çünkü sanımızdan başka olan şeydir, yeni bir gözlem, yeni bir deney, çok daha yetkin yöntem yada araçlarla yapıldığı için düşünük bilgimize uymayan şeydir. Ve sonra, bu yeni deneyler de, birincilere oranla daha ileri giden başka bilginlerce yadsınır, eleştirilir. Bu iş hep böyle sürer gider. Einstein kuramı, Newton fiziğinin postulatlarını yalanlayan Michelson'la Morley'in deneyi üzerinde düşünülerek ortaya çıkmıştır. Bunun sonunda «görecelik kuramı» bulunmuş, bu kuram da, otuz yıl sonra, başkalarının yadsınmıştır.

İyi ama denecek, öğrenciler, yapıları gereği henüz bir şey bilmediklerine göre, bir öğretmenin öğretimini yararlı bir biçimde eleştiremezler. Bir kere, tipik Socrates'in bir matematik teoremi buldurduğu köle gibi, hiç bir şey bilmeyenler, aslında, sandığımızdan çok daha fazla şey bilmektedirler. Ayrıca, kültür, insanlara, her an, bu kültürlü yadsıma olanağı bırakılırsa yayılabilir.

Nouvel Observateur'den Çeviren: Bertan ONARAN

Gelecek sayı

Sartre'e göre eğitimde devrim

NDANLARI!

● SARTRE — Hem güllük, hem de utanç verici bir davranış bu. Varolmayan birtakım «öğütler» dağıtılıyor. Küçük toplulukların üyeleri, aslında, yıldız olmaktan öylesine uzaktırlar ki, kamuoyu - Cohn-Bendit'in dışında - hiçbirinin adını bilmez. Onlar, gerekirse gizli olarak, aydınlatma ve açıklama işine devam edecek savaşırlardır. Bunun dışında, Hükümet, her zamanki gibi, en zayıflara saldırıyor. Bir avuç yabancı sınır dışı edilmekte; bunlar arasında, on yıldır Fransa'da yaşayan ve birisi, Venedik Biennale'inde birincilik almış iki ressam da var. Aynı şey, Cezayir Savaşı sırasında «121»lerin başına gelmişti. Yıldırımlar bir iki öğretim üyesiyle, birkaç yıl televizyona çıkmalarına engel olunan üç beş talihatsızın başına düştü; azıcık üne ermış yazarlarınsa, kılına bile dokunmadılar.

Demek ki, Hükümet'in en yalın katında, ödelecek bir siyaset uygulanmakta. Buna karşılık, tabanda, bir kıyım çağrısı görüyoruz. Çünkü De Gaulle'in Sivil Eylem Komiteleri kurulmasını isteyen çağrısı, bundan başka bir anlam taşımıyor. Bu, insanlara: «Mahallenizde bir birlik kurun, istilacı emeller taşıyan yada hükümeti devirme ereğini güdenleri meydan dayasına çekin» demenin bir başka biçimidir çünkü. Üstelik, istenen yapıldı da. Örneğin ben, Paris'te, iki kişinin, sivil giyinmiş, hattâ üniformalı eski paraşütçülerce pestile çevriliğini gözleriyle gördüm. Üstelik, kim getiriliyor bu Sivil Eylem Komiteleri'nin başına? Fas muhalefet partisi önderi Ben Barka'nın öldürülmesine göz yummuş bulunan Roger Frey!

Yalnız, bu kıyım çağrısı, Devlet Başkanı'nun öğrencilerin şiddet hareketlerine cevabı değildir. Bizim ihtiyar, ancak, Mitterrand'la Mendès France, elindeki iktidarı siyasal açıdan tehlikeye soktukları zaman kızdı. O zamana dek, olup bitenden hiç bir şey anlamıyor, sonunda duruma hakim olacağı inancı içinde, yaratıklarına tepeden bakan bir tauri edasıyla, olayların yatışmasını bekliyordu. Ama baktı ki, bir iç savaşa değil - çünkü Mitterrand'la Mendès France böyle bir çağrıda bulunmuyordu - şu anki kuruluşlar çerçevesinde iktidardan düşecek, işte o zaman kafası kızdı, gözöl karardı General'in, yandaşlarına dönüp: «Oyun bitti,» dedi: «şimdi artık indirin yumru- gulu»

● Roger Priouret, makalesinde, faşizm tehlikesinden de söz ediyordu. Azınlığa karşı azınlık kavgasında, diye yazıyordu, paraşütçüler iktidarı ele geçirmeye daha yakındırlar herhalde.

● SARTRE — Diyelim ki, paraşütçüler iktidara geldi. Nasıl döndürecekler iktisat çarkını? Çünkü, onlar işbana gelir gelmez, hiç kuşkusuz genel bir grev başlayacak. Zorla iş yerine götürmek üzere, teker teker bütün işgillerin evlerine mi gidecekler? Çünkü, işgâl edilmiş bir fabrikanın işçileri üstüne asker gönderilebilirsiniz. Ama bu kez fabrikalar boş olacak. Grev evde yapılacak, o zaman paraşütçüler ayıyayı yer. Ayrıca, askerleri işçilere atış açmaya da zorlayamazsınız: genç erler bu emri dinlemez.

Bugün faşizm korkutmamacasına satılanlar, bunu, insanların elini kolunu bağlamak için yapıyorlar. Faşizm dediğiniz şey, iki üç paraşütçü birliğiyle olacak iş değildir. Emekçilerin bölük pörçük olduğu, bütün girişimlerin gözlenip gelişmeden boğazlandığı, iyice silahlanmış sağın yıllardır bir hükümet darbesi hazırladığı Yunan toplumu gibi bir toplum gerekir bu iş için. Yada, Mussolini İtalya'sıyla Hitler Almanya'sı gibi, uzun yıllar faşist bir partinin işlediği bir topluma gerek vardır. Fransa gibi bir ülkedeyseniz, bir gün içinde faşist bir Devlet kurulamaz. Kurulsa bile, on beş gün yaşar.

«Faşizm tehlikesi», insanların gözünü yıldırp, onlara şimdiki yönetimi kabul ettirmekten başka bir işe yaramıyor. De Gaulle, «değişmekte olan toplum» dan söz etti. Oysa, iktidara geldiği günden beri, bir değişime engel olabilmek için elinden geleni yapmaktadı. Ve bağıştiren başkaldırının niteliğini anlamaktan öylesine uzak ki, bu olayı, yalnızca o eski «şiddetin taklidi, her yana bulamaş» kuramıyla açıklıyor.

Yüz yıldır, halkın her patlayışında, aynı şaşkınlık dile getirilmekte: «Nasıl olur yahu! İşte size mutlu bir ülke, burada öğrencilerle işçiler her türlü özgürlüğün tadını çıkarmakta, yaşama düzeyi düzenli olarak yükselmekte, insanlar oylarını demokratik yoldan kullanmakta; derken, bir de bakıyorsunuz ki, bu öğrencilerle işçiler, en açık çıkarlarını ayaklar altına alarak, bir gün önce yaşamaktan duydukları sevinçli unu-

tarak, kızıp köpürüyor, her şeyi kırıp geçiriyor: olacak iş mi bu? Hayır, hayır, anlaşılır şey değil canım! Yada, çok çok, bu olaylar, birkaç zıvanadan çıkmanın işi diye görülmekte; bunların gülmünğü —tıpkı bir hastalık gibi—, anlaşılmaz bir biçimde öbür yurttaşlara da bulamakta, halk yığınları içinde denetlenemeyen bir patlamaya yol açmakta. Ve iktidar için, «denetlenemeyen» hareket demek, amacı, anlamı olmayan, yalnızca yıkıp yıkmaya ereği güden hareket edemektir.

Bunun yanında, «meşru» istekler, örneğin ücret artışı da var elbet. Biz de bunların bir kısmını vermeye hazırız. Ama işçiler bu kez çok ileri gittiler, ilk günlerin korkusu içinde, gereğinden fazla şey verildi onlara, ve De Gaulle, o hırçınlıkla, üstelik hiç de kendi yararına olmayan bir davranışta bulundu, televizyonda, elde edilen şeylerin «geçici» olduğunu, birkaç ay içinde, fiyat artışlarıyla bu zamların geri alınacağını söyledi açıktan açığa. Oh olsun işçilere: hükümetin öngördüğü «ölçülü» ücret artışını bekleselerdi paşa paşa.

«Meşru olmayan» isteklere —yani ortak yönetim, işçi iktidarı, toplumun temel yapısını değiştirmesi gibi şeylere — gelince, aman susun, çünkü bunlar gerçek çıkarlarını bilmeyen işçi sınıfının gülmünğünden başka bir şey değil.

Bu insaneklere anlatılması gereken şey, «denetlenemeyen» şiddet gösterilerinin anlam taşıdığı, düzensizlik istegini değil, tam tersine, değişiklik bir düzen kurulması özlemini dile getirdiğidir.

Hareketi başlatan öğrenciler olduğuna göre, onları ele alalım. Ne istiyor öğrenciler? Cevap: «bir öğrenci iktidarı.» Öğrencilerin Üniversite ve toplum içindeki durumları tanımlanmadıkça, hiç bir şey anlatmaz bu karşılık.

Bu durum, bundan otuz ya da kırk yıl önceki bizim durumumuza hiç mi hiç benzememektedir. Benim yirmi yaşında olduğum günlerde bile, «bilgiye verilen» derslere karşıydı Üniversite gençliği. Ama bizler azınlıktaydık, ve ne yazık ki, kendimizi seçkin kişiler olarak görüyorduk. Yüksek Öğretmen Okulu'nda yirmi beş kişiydik —yani seçkinler—, hârika bir kitaplığımız vardı, çalışma ve yatak odalarımız vardı, cebimizde de birkaç kuruş harçlık. Kitapların derslerden daha iyi olduğuna inanırdık —ki doğrudu da— ve bunu,

İŞTE İŞÇİ SINIFINA İHANETİN BELGELERİ

İSTANBUL	T.C. YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ Kese no: 5632 Karar no: 17
5 nci	
Noteri Tel: 21 60 28	

TÜRK ULUSU ADINA HUKÜM VERMECE

YETKİLİ YARGITAY DOKUZUNCU HUKUK DAİRESİ KURULUŞU 4.4.1968 GÜNLÜ KARARI

İSTANBUL	
5 nci	
Noteri Tel: 21 60 28	

sebeplerden dolayı Lastik-İş sendikasına ileri sürülen itirazın REDDİNE;

2- Kaçuk-İş sendikasının itirazında keşide lüne ve çalışma bakanlığının 22.3.1968 günlü 1088

5 nci	ÇALIŞMA BAKANLIĞI ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Sayı : 1066-945 Zona : 5432 Ankara 29.4.1968
Noteri Tel: 21 60 28	

Lastik-İş
Türkiye Lastik Kaçuk ve Plastik
Sanayi İşçileri Sendikası
Aksaray ordu cad. no. 106 kat. 4
İstanbul.

İlgi: 29.4.1968 günlü yazı.

İtirazla ilgili d.eye yargıtayca 12.4.1968 gün ve 92 sayılı yazı ile istenilmiş olup beklenizle 15.4.1968 gün ve 984/4603 sayılı yazısıyla ekli olarak yargıtay 9. hukuk dairesine gönderilmiştir.

Yargıtay'ın Kaçuk İş Sendikası'na, belgeler üzerinde hiçbir inceleme yapmadan yetki veren 4. 4. 1968 tarihli kararının noterden tasdikli suretinin fotokopisi (solda) Yargıtay tarafından karar verildikten sonra dava ile ilgili belgelerin 12 Nisan'da

istendiğini ve 15 Nisan'da gönderildiğini gösteren bakanlık yazısının fotokopisi (sağda). Belgelerde de görüldüğü gibi Yargıtay, dosyaları incelemeyen sarı sendika lehinde karar vermiştir. Bu yüzden Lastik-İş, 3. Daire'yi Yüce Divan'a verecektir.

Suçluları açıklıyoruz

Derby Lastik Fabrikası'nın işçiler tarafından işgal edilmesi, Türkiye'de kapitalistler-siyasi iktidar-sarı sendikalar üçgeni tarafından işçi sınıfının sırtında oynanan kirli oyunların da ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Derby Fabrikası işgal edildikten sonra çıkarıcı çevreler, hattâ işçi sınıfının temsilcisi olmak iddiasındaki Türk İş dâhil işçileri suçlamağa kalkmışlardır. Oysa, geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi, gerçek suçlular, sarı sendikacılık oyunları ile işçileri fillen harekete geçmek zorunda bırakanlardır.

Bu sayfalarda yayınladığımız ihanet belgeleri, gerçek suçluların kimler olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Türkiye Lastik İş Sendikası Genel Başkanı Rıza Kuas'ın da açıkladığı gibi, sanık sandalyesine oturtulması gereken suçlular şunlardır:

- İşveren müessesesi,
- İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü,
- Türk İş Konfederasyonu,
- Yargıtay 9. Hukuk Dairesi,
- Kaçuk - İş Sendikası,
- Çalışma Bakanlığı,
- Adapazarı Savcılığı,
- Adapazarı İş Mahkemesi

Suç, Lastik işkolunda bir sendika varken, işverenin Kaçuk İş adında bir sarı sendika kurduğunu başlatmıştır. Devrimci ve mücadeleci bir sendika olan Türkiye Lastik İş Sendikası'na karşı kurulan bu yeni sarı sendika, egemen sınıfların dümen suyundaki Türk İş tarafından da desteklenmiş, Çalışma Bakanlığı'nın ve Çalışma Müdürlüğü'nün de himayesiyle işçiye rağmen işçinin temsilcisi durumuna getirilmek istenmiştir. Sahte giriş fişleriyle uydurma üye kazanan sarı sendika, işçi haklarını işverene peşkeş çekmiştir.

Sarı sendikamız, işverenin ve Türk İş'in baştan aşağı suç olan bu faaliyetlerini bizzat bu sendikamızın müfettişi olan Se-

lim Uğuz 14 Haziran 1968 günü İstanbul 16. Noteri'nin ve iki şahidin huzurunda yaptığı yazılı ifşaatla şöyle açıklamıştır: «Ben 1963'ten beri Derby

Lastik Fabrikası'nda çalışırım. 1967 senesinin ortalarında fabrika müdürü Naci Güney, Lastik İş Sendikası'na karşı bir koz olarak kullanmak için fab-

rikadaki şefferi ve yazıcıları ve ustabaşları toplayıp Plastik işçileri adına bir sendika kurdu. Bu sendika daha sonra kendini feshederek Türk İş ile bir

anlaşma yapıp Kaçuk İş Sendikası haline geldi. Bu suretle, Türkiye'deki bütün işçileri savunmak görevinde olan Türk İş Konfederasyonu, işverenlerle

VE İŞGALCI BİR GENÇ İŞÇİ KONUŞTU

«18 yaşındayım. Adım, Sezal Gülgen... Alim Giresun'lu ama, ben İstanbul'da dünyaya gözlerimi açmışım. Babam da işçi... İşçi dünyasında doğdum, ekmeğini nasırlı ellerimle kazıyorum.

Ortağı bitirdikten sonra okuma imkânı bulamadığım için altı ay önce Derby Lastik Fabrikası'na girdim. 18 yaşını bitirmemiş olduğum için o zaman beni 240 Lira aylıkla işe aldılar. İşe alırken de bazı kâğıtlar imzalatıldılar. Kâğıtları okumak istedim, göstermediler.

Meğerse, benim gibi, bütün fabrikaya yeni girenleri işverenin bir numaralı adamı olan personel şefi sendikaya üye yazıyormuş.

Bu arada, fabrikanın eski işçilerinin de imzaları taktir edilerek sarı sendikaya üye kaydedildiğini ve böylece kayıtlarda Kaçuk İş Sendikası'nın fabrikadaki işçileri temsil edecek duruma getirildiğini öğrendik.

Oysaki fabrikada Kaçuk İş'i, patronun has adamlarından başka tutan kimse yoktu. İşçilerin hepsi, bir çok sosyal haklardan mahrum olarak karınlarını dahi doyuramayacak bir paraya çalışıyorlardı. 18'inden küçük olanlara ayda 240 lira, 18'den yukarı olanlara ayda 330-350 Lira veriyorlardı.

Buna karşılık, fabrika müdürü Naci Bey'in aylığı 5 Bin Lira idi... Onun gibi patronun önünde boyun kıran servis şeflerinin ve ustabaşların ücretleri de bin-iki bin beş yüz lira arasında değişiyordu. İşte, Kaçuk İş Sendikası adına sahte belgeler düzenleyenler bunlardı.

Birakin insanca yaşamayı, karınlarını doyuracak parayı dahi alamayan işçiler ise Lastik İş Sendikası'nı istiyorlardı. Çünkü, Kaçuk İş Sendikası, bugüne kadar binlerce lira aidat almış, fakat işçiye hiçbir şey kazandırmamıştı.

Nihayet işgalden bir gün önce fabrika müdürü Naci Bey bizi topladı, Lastik İş Sendikası'nı istediklerini bildiren işçilere «Siz komünistsiniz, satılmışsınız» dedi, ağır hakaretlerde bulundu.

İşçiler bu hakaretler ve suçlamalar karşısında hiç seslerini çıkarmadılar. Fabrikaya korkunç bir sessizlik hâkim olmuştu. Ama herkes içinden karıyordu. Artık bu sömürüye ve aldatmacaya bir son verilecekti.

Ertesi sabah saat 6.15 postasının işçileri, hiçbir kıskırtma olmadan, kendiliklerinden fabrikayı işgal ettiler. Arkadan gelen 7 postasını, daha sonra 8 postasını da içeri alarak fabrikaya el koydular.

Durumdan sendikanın asla haberi yoktu. Lastik İş Genel Başkanı Rıza Kuas, ancak öğleden sonra fabrikaya geldi. İşgalci işçileri yıldırmak için derhal fabrikanın çevresine

toplum polisleri yerleştirilmişti. Birinci gün hâdisesiz geçti. Ertesi gün işgalci işçilerin sayısı daha da artmıştı.

İşçiler arasında paniğe kapılanlar da olmuyor değildi. Bihassa yeni evli olanlar, eşlerinin çocuklarının yalnız kalmamasından endişelenerek evlerine gitmek istiyorlardı. Bazılarına izin verildi.

İkinci gün, Üniversiteli gençlerin fabrikaya geliş manevyatımızı artırdı. Teknik Üniversite'den Harun Karadeniz konuştuktan sonra «İçli Gençlik Elele» diye andıktık. Arkasından Fikir Kulüpleri geldi. FKF'li Ertuğrul arkadaş, Amerikalıların işyüzünü ortaya döktü. Onu dinlerken AP'li bildiğimiz işçiler dahi ağılıyordu.

Üniversiteli gençler, bize ilaç, yiyecek getirdiler. Saz ekipleri getirdiler. Bizler de, kendi aramızda moral ekipleri kurduk. Ben Nâzım Hikmet'ten, Aşık İhsan'dan şiirler okudum. Kapıları adamakıllı tutmuştuk.

Sık sık nöbete giriyorduk. Kadın işçiler de, erkek arkadaşlarından geri kalmıyorlardı. Hele «Erkek Fatma» dediğimiz bir kadın işçi, kapiya kimseyi yanaştırmıyordu.

Aramıza sivil polisler soktular. Biz birbirimizde düşürmek istedikler.

İşgal karşısında patron telâşa kapılmıştı. Bizlerle anlaşmak istiyordu. Ama, Türk İş ve Kaçuk İş, işçi düşmanlığında patronun da fîri giderek akıl hocalığı yapıyor. «Bir hafta dayanın nasıl olsa çözülecekler, pes diyecekler» diye işvereni işçiye karşı kışkırtıyordu. Hattâ, daha da fîri giderek, «Hele biraz daha çözülsünler, içeriye polis saldırtır, hepsinin hakkından geliriz» diye akıl verdiklerini de duyuyorduk.

Artık ak koyun kara koyun belli olmuştu! Direnecektik. Ve direndik...

Ve öğrendik ki, bu sadece bir fabrika işgal meselesi değil, yurt yönetimine sınıfımızın ağırlığını koymak meselesidir. Nitekim, işgalden sonra aramızdan bir çok işçi derhal gidip TİP'e kaydoldu...

Artık şu basit gerçeği herkes bilmektedir Derby'de... Hak verilmmez, alınır!

Derby işgaline katılan 18 yaşındaki işçi Sezal Gülgen «Ak koyun kara koyun belli oluyor...

bu Bin bin dokuz yüz altmış
Sekiz senesi hasiran ayının on dördüncü cuma günü.
14.6.1968 Ben aşağıdaki imza ve
Fahurun sahip ve vasil Türkiye Cumhuriyeti kanunlar.
nin bahsettiği selahiyetleri hâiz İstanbul 16. noteri

çıkardığı kendilerinden sorularak anlaşıldı. Bunun
uzerine beyanda bulunan **SELİM UĞUZ** şu şekilde takrire
bağladı ve dedi ki: Ben 1963 den beri Derby Lastik
fabrikasında çalışırım. 1967 senesinde ortalarında
FABRİKA MÜDÜRÜ HACİ GÜNEY Lastik iş sendikasına karşı
bir kor olarak kullanmak için Fabrikadaki işçileri ve
Yazıcıları ve asfabaçıları toplayıp Plastik işçileri
adına bir sendika kurduğunu ve bu sendika kendini fesh-
ederek Türk-İş ile bir anlaşma yaparak Kaçuk-İş sendi-
kası haline geldi. Bu suretle Türkiye deki bütün işçi-
leri savunmak görevinde olan Türk-İş Konfederasyonu
işverenlerle elele verip 1. bölge temsilciliği vasıta-
sıyla işte bu Kaçuk iş sendikasını piyasaya sürdü

İşverenin, sarı sendikanın ve Türk İş'in yaptığı sahtekârlıkları ve
işçilere oynadıkları oyunları, bizzat Kaçuk İş Sendikası'nın müfet-
tişi Selim Uğuz, Noterlik'te yazılı olarak ifşa etmiştir. Yukarıda
ifşaat belgesinden parçalar görülmektedir.

elele verip Birinci Bölge Tem-
silciliği vasıtasıyla işte bu Ka-
çuk İş Sendikası'nı piyasaya
sürdü. Maksat, işçiye bir hak
almaya çalışan gerçek işçi sen-
dikasını, yani Lastik İş'i işve-
renler karşısında güçsüz dü-
şürmek, yoketmek idi... Kaçuk
İş Sendikası'nda ben 10 aydan
beri müfettişlik yapıyordum. Üç
gün önce kendim istifa ettim.
Çünkü baştan ben Lastik İş'te
temsilci idim. Bu on ay içinde
Kaçuk İş'te yapılan kanun-
suzluklara, haksızlıklara ve iş-
çiler aleyhindeki çalışmalarla ta-
hammül edemedim. Şöyle ki:

Kaçuk İş Sendikası, asla-
da genel başkan Celal Küçük
ve yürütme kurulu üyeleri Fev-
zi Bastürk ile Erdoğan Gezer'
in hakimiyetindedir. Bunlar
dört büyük fabrika olan Derby
Lastik ve Derby Plastik ve
Gislaved ve Plastel Plastik
Fabrikalarında toplu sözleşme
hakkını Lastik İş'in elinden al-
abilmek için 1968 Mart ayının
içinde başlayarak bilhassa
Derby Lastik fabrikalarında iş-
verenlerle anlaşarak çalışan
işçilerin fotoğraflarını taşıyan
nüfus kayıt örneklerini ve im-
zalarını taşıyan bordroları ge-
tirttiler ve işçilerin gerçekte
haberi olmadığı halde sanki
Kaçuk İş Sendikası'na üye ol-
muş gibi gösteren giriş beyan-
namelerini doldurup sahte im-
zalarını da atmak suretiyle
sahte belgeler hazırladılar. Şu-
be karar defterlerine de bu sahte
giriş kayıtlarına dayanarak
şu kadar işçinin, bu kadar iş-
çinin üye kabulüne diye kararlar
yazdırıldılar. Ben, bütün bu
faaliyeti gözlerimle gördüm.

10 gün kadar Enerji İş'in
toplantı salonunda, 7-8 gün ka-
dar Genel Sekreter Fevzi'nin o-
dasında, 10-15 gün kadar da
genel başkanın odasında bu fa-
aliyet, bu şahısların emir ve
kumandası ile ve bir takım
yardımcıları da kullanarak yü-
rütüldü. Meselâ, Derby Lastik

Fabrikası'nın sahte beyanna-
melerini esas sanıklarla birlik-
te Derby'de usta ve yazıcı ola-
rak çalışan Mustafa Gürsoy ve
Muzaffer Öktem ve Türker ve
Gültekin Orhon birlikte düzen-
lediler. Derby Plastik'in sahte
beyannamelerini esas sanıklar-
la birlikte BAKIRKÖY Şube-
sinden ve fabrikada ambar me-
muru olan Hüseyin Ertan ve
Kazan Şefi olan Kazancı Hik-
met birlikte düzenlediler. Gisl-
aved Lastik Fabrikası için es-
as sanıklarla birlikte Eyüp Şu-
be Başkanı Halim ve Mali Sek-
reter Avni birlikte düzenledi-
ler.

Hatırladığıma göre, sadece
Gislaved'te 750 kadar sahte gi-
riş fişi düzenlendi. Plastel Fab-
rikası için ise aynı sahteciliği
yine esas sanıklarla birlikte
müfettiş Gültekin Orhon, En-
ver, bir de Eyüp adlı şahısla
birlikte düzenlediler. Bu işler
yapılırken mümkün mertebe o-
dalar kilitleniyordu. Fakat mü-
fettiş olduğum için girip çıkı-
yor ve görüyordum. Kimi foto-
ğraf yapıyor, kimi fişi
dolduruyor, kimi sahte imza
atıyordu. İşverenden aldıkları
bordrolara bakarak imzaları
benzetmeye çalışıyorlardı. En
az 500-600 kadar sahte giriş
Derby Lastik Fabrikası'nda ve
450 kadar da Derby Plastik fab-
rikası'nda yapılmıştı. Esas sa-
niklardan Celal Küçük, Bakır-
köy ve Eyüp Şube karar def-
terlerini kendi yanında tutu-
yor ve sahte girişleri karara
geçtikten sonra elini kararın
üstüne kapatarak şube yönetim
kurulu üyelerine kararları im-
zalatıyordu. Kimse ses çıkara-
mıyordu. Celal Küçük bu iş-
leri çevirmek için Türk İş'ten
ve işverenlerden aldığı yüzbin-
lerce lira paralara güveniyordu.

Kaçuk İşçileri Sendikası yö-
neticileri, tanzim ettikleri bu
sahte giriş fişlerini ve üye def-
terlerini, karar defterleriyle

Aman bozmayalım !..

Gökdelen'in önünde dolmuştan indim.
Sarı benekli bir köylü yanıma.
« Köyden yeni geldim. İki gündür
açım. N'olur bir ekmek parası... »
Doğru mu söylüyor, yalan mı, bilmiyo-
rum. Yalnız son günlerde bu türlü dilenciler
çoğaldı. Köyden geliyorlar, iş arıyorlar,
aç kalıyorlar, önlerine çıkanlardan ekmek
parası istiyorlar.

Adalet Partisi karşıda. Kocaman tabe-
lâsı güneşten pırıl pırıl... Onu gösterdim.
« Köyden gelip ekmek isteyenlere şu
karşıda ekmek veriyorlar. Gitt ordan iste... »
« Ne diyeyim? »
« Süleyman Bey veya Talât Asai kim,
diye sor. Gösterdikleri zaman, sizden iş ve
ekmek istemeye geldim... de. »

Sevindi, kogar adım gitti.
Bir başka gün üstü başı biraz daha te-
mizce birisi çıktı karşıma :

« İş istiyorum... » dedi.
« Ne yaparsın? »
« Her şey... »

Tam Süleyman Bey'in istediği adamdı.
Her şey yapardı. Özel teğebbüsten yanaydı.
Hani her sabah ekmegini bulmaya koşan
26 milyon hür teğebbüsten biri. Yalnız her
iş yapıyordu ama yapacak işi yoktu.

Kartımı çıkardım. Üstüne yazdım :

« Sayın Süleyman Beyefendi! İşaret
buyduğunuz 26 milyon hür teğebbüsten
biri, yanhışıklı bendenize başvurdu. Her
şey yaparım. İş yokmuş. Seçimleri zâatâ-
nız kazandınız. Buna iş bulmayı ve göster-
meyi de siz taahhüt ettiniz. Takdim ediyor-
um. Herhalde hazır işlerden birini verir-
siniz. Saygılarımla. »

İmzaladım ve eline verdim.

« Nereye götüreceğiz? » dedi.

« Şu ilerde, Adalet Partisi var, dedim,
eraya. »

« Kim gönderdi, diyeyim. »

« Adım kartta yazılı. »

Bir koruyucu bulduğu, yol gösterildiği
için çok sevinmişti.

Evden işe gidiyorum. Çankaya yokuşun-
dan aşağı iniyorum. Baktım o, yürüyüşe
çıkış. Arkasında koruyucu polisleri. İler-
de kırmızı plâkalı otomobil. Pahalı gapkısı
elinde. Yıkılıp yeniden yapılan binalara ba-
kıyor, asfaltlanan yolları inceliyor. Saba-
hın zindeliği ve saflığı üzerinde. Kendin-
den emin, küçük dağları yaratmışcasına
yürüyor.

birlikte Bölge Çalışma Müdür-
lüğü'ne götürüp verdiler.

13.6.1968 günü Türk İş Bi-
rinci Bölge Temsilciliği'nde İb-
rahim Ulus benî Bakırköy Şu-
besinden telefonla arayarak « A-
cele Türk İş'e gel. Biliyorum,
her şeyi açıklayacağım ve Lastik
İş'e dayanacağım. DİSK
canlanacak. Biz de yerin dibine
girmiş olacağız. Yapma. » di-
ye yalvardı ise de kendisini
reddettim, haksızlıklara taham-
mülüm kalmadı. Bütün bunları
her şeyden habersiz zavalı iş-
çi kardeşlerimin vebali üstüne
de kalmaması diye ve onlara bir
hizmet olsun diye yaptım ve
Kaçuk İş'ten de kendi arzumu-
la ayrıldım. »

Bu dehşet verici ifşaat, işçi
sınıfına karşı işlenen suçları
ve kanunsuzlukları apaçık gös-
termektedir.

Fakat olayın en üzücü yanı,
bu suçta, Türkiye'de adaleti
temsil eden ve Türk Milleti a-
dına kanunları uygulamakla
yükümlü bulunan Yargıtay 9.
Hukuk Dairesi'nin de ortak ol-
masıdır.

Kuas, Yargıtay 9. Hukuk Dai-
res'i'nin suçunu da şöyle açık-
lamıştır:

Tipki Menderes.

Menderes de gapkısı elinde yürürdü.

Bu da.

Menderes'in de koruyucu polisleri ar-

dından gelirdi.

Bunun da.

Menderes de yollara, yeni yapılara ba-

kardı.

Bu da bakıyor.

Menderes bundan daha güçlüydü. Ardın-
da Bayar gibi bir kurt politikacı vardı. Sa-
met gibi, İleri gibi, Zorlu gibi yardımcıları
vardı, bunun kimi var? Oy deposu olduğu
için sandığa güveniyor. Sandıktan da de-
dikleri çıkıyor. O sandık Pandoranın kutu-
su gibidir. Her şey çıkar içinden. Bir gün
insanın kendisi çıkmayıverir. En son için-
den Menderes değil, Bayar değil, bu çıktı.
Böyle de nankördür sandık.

Son konuşmasında :

« Aman millî bütünlüğü bozmaya-
bm... » diyor.

Bozmayalım.

Ama nedir bu millî bütünlük? Her yıl
asfaltlanan Ankara yolları ile asfalt yüzü
görmiyen köyler mi? Tuzu kuru, üstü sık
beylerle, iş aramaya gelen ve iki gündür aç
olduğunu söyleyen işsizler sürüsü mü? Bun-
ların hepsi bu milletten, millî bütünlük için-
de. Biri tok kalacak, biri aç, ama millî bü-
tünlük bozulmuyacak... Bunu istiyor. Biz
istediğimiz kadar bozulmasını diye çaba
gösterelim. Bozanın kim olduğu ortada. O
da kendini bilmiyor, bozulmasını, diyor.
Adam sanki yoğun çalışmış da :

« Aman kapağını açmayın, bozulur... »
diyor.

İşgaller daha çoğalacak... Grevler daha
artacak... Toprak işgalleri de başlayacak... Bun-
lara şaşkınlıkla bakacaklar... Bilmiyorlar
ki, seçimlerde anırlı ufuklar... emüreffeh
Türkîyelere bulamayanlar aramaya çıkıyor-
lar. Ararlarken bunlarla tosluyorlar. Son-
ra bize kızıyorlar. Biz ne kızıyorsunuz, ya-
pamıyacağımız şeyleri söylemeseydiniz. ger-
çekleştirilmiyeceğiniz rüyalara bu insanları
yatırmasaydınız.

« Aman millî bütünlüğü bozmayalım... »

Biz de söylüyoruz. Aman bozmayalım
Tavuşu kuluçkaya yatan, altındaki yu-
murtaları ısıtmaya koyan kim? Yumurtta
isndikçe civcivler çıkacaktır.

« Yargıtay, sendikalardan ge-
reklî belgeleri istemeden yetki
konusunda 4 Nisan 1968 tari-
hinde karar vermiştir. Bu ka-
rar, Kaçuk İş Sendikası'nın
iskolu seviyesinde toplu sözleş-
me yapma yetkisinin olduğuna
daırdır. Bu kararda dosya üye-
rinde belgelere istinaden yapı-
lan inceleme sonucunda » hü-
küm verildiği belirtildiği halde,
belgelerin incelenmesi hayret
verici bir olayı ortaya çıkart-
mıştır:

Yargıtay 8. Hukuk Dairesi,
sendikalara ait dosyaları Çalı-
şma Bakanlığı'ndan 12 Nisan
1968'de istemiş, bakanlık da bu
istegini 15 Nisan 1968'de yer-
ne geçirmiştir. Fakat, karar, bu
dosyalar incelenmeden önce,
sarı sendika lehinde ve 4 Nisan
1968 tarihinde zaten verilmiş
bulunuyordu. Bu da gösteriyor
ki, Yargıtay felâfisi mümkün
olmayan bir hata işlemiştir.
Belgeleri inceleyip bir karar
vermiş olsaydı, bugün hiç üye-
si olmayan sarı sendika yetki
alamaz, boykot fiili de ortaya
çıkamazdı. »

Aynı şekilde Adapazarı'nda
da Royal Lastik Fabrikası'nda

işçilerin büyük çoğunluğu Tür-
kiye Lastik İş Sendikası'na
mensup olduğu halde, Kaçuk
İş adındaki sarı sendika yine
sahte belgeler düzenleyerek
toplulu sözleşme yetkisini eline
geçirmeğe kalkışmıştır. Lastik
İş Sendikası, sahte belgeleri ele
geçirtmek üzere Savcılığı ikaz
etmiş, fakat ne hikmetse Sav-
cılık harekete geçmemiş ve
sahte belgelerin kaçırılmasına
imkân hazırlamıştır. Keza Ada-
pazarı Mahkemesi de, kanun-
suzluk ortada olduğu halde
Lastik İş Sendikası'ndan toplu
sözleşme yetkisini esirgemmiştir.

Adalet organlarının da bu
kırılı oyunlara âlet edilmesi
karşısında Ruza Kuas, Yargıtay
9. Hukuk Dairesi'nin Yüce Di-
van'a verilmesi için dava açıla-
cağını açıklamıştır... Dava
Devrimci İşçi Sendikaları Kon-
federasyonu tarafından, yada
Türkiye Lastik İş Sendikası ta-
rafından açılacaktır. İligi çekici
bir nokta da, işçi aleyhine bu
kararı veren Yargıtay 9. Hu-
kuk Dairesi Başkan'ının halen
davetli olarak Amerika'da bu-
lunmasıdır.

CHE'NİN BOLİVYA NOTLARI BÜYÜK YANKI YARATTI

Ernesto Che Guevara'nın önceki hafta Havana'da yayınlanan «GERİLLA GÜNLÜĞÜ», 11 fotokopi ve Bolıvya gerilla savaşı sırasında çekilmiş 10 fotoğrafın yer aldığı 346 sayfalık bir belgedir.

Günlük, CHE'nin Naneahuazu'ya geldiği 7 Kasım 1966'dan, Quebradel-Yuro çatışması arifesinde yaralanıp tutsak düştüğü ve kısa bir yargılamadan sonra vahşice öldürüldüğü 7 Ekim 1967'ye uzanmaktadır.

Che'nin yayınlanan fotokopilerden de anlaşıldığı gibi, ince ve zor okunan bir yazı ile kaleme aldığı notlarında, gerilla grubunun günlük hayatıyla ilgili çok sayıda ayrıntı, çeşitli savaş hazırlıkları, keşif yürüyüşleri, daha sonra askeri hareketleri, savaşları, kayıpları ve acıları yansıtan bölümler yer almaktadır.

Che, her ayın sonunda ortaya çıkan olayları özetlemekte ve olayların analizini yaparak onlardan taktik ve politik sonuçlar çıkarmaktadır.

Bu analizler, şu üç önemli olguyu saptamaktadır:

Gerilla'nın, Bolıvya komünistlerinin desteğinden yoksun bulunması, köylü desteğinin yokluğu ve guraya buraya yayılmış gerilla grupları arasında irtibat kurulamayışı...

31 Aralık'ta Che, Bolıvya Komünist Partisi Sekreteri Mario Monje ile yaptığı görüşmesiyle ilgili olarak şunları yazmaktadır:

«Karşılaşma dostane oldu. Ama, niçin burada olduğum sorusu bir gerilim yarattı.»

Che, Monje ile görüşmesinde beliren temel tasarımı üç önemli noktada özetlemektedir:

«1. Monje partinin yönetimini bırakacak. Buna karşılık partinin «tarafsız» kalmasını ve gerilla savaşı için kadro kurulumunu sağlayacaktır;

2. Bolıvya sınırları içinde olduğu sürece, gerillanın politik ve askeri yönetimini üzerine alacaktır;

3. Kurtuluş hareketlerinin desteklenmesi konusunda Şteki Güney Amerika partileriyle ilişkileri yine kendisi yürütecektir.

Guevara'nın bu konudaki düşüncesi ise şu idi:

«Monje'nin tavrı, savaşın gelişmesini geciktirebilir. Ama bu, aynı zamanda, benim politik angajmanların tümünden kurtulmama yardımcı olabilir.»

REGIS DEBRAY
Mario Monje, Guevara'dan 1 Ocak'ta ayrılmıştır. Che, bu ayrışma şöyle anlatmaktadır:

«Darağacına giden biriydi sanki. Ayrışmanın nedeni, şöyle sanıyorum, benim stratejik konularda tavis vermememe kararımı öğrenmesiydi. Benî yola getirmek amacıyla bu tavırda ısrar etmişti. Ama heri sürdüğü kanıtlar tutarlı değildi.

Küba ile haberleşme - anılda Küba «Manilla» diye geçiyor - oldukça sık, fakat düzenli değil...»

«21 Ocak'ta Küba'dan üç yeni savaşçı gelmişti. Mario Monje onlarla konuşmuş ve onların gerillaya katılmalarını önermişti.»

14 ŞUBAT: «Havana'ya uzun bir şifre mesajını gözdük. Mesaj, Fransız'ın 23'ünde La Paz'a varacağını haber veriyordu.»

Bu not, Debray için ilk referanstır. 19 Mart'ta gerillaya girişinden sonra günlükte Fransız'dan daha çok bahsedilmektedir.

21 Mart'ta Che şunları yazmaktadır: «Amacı gerillada kalmak, ama ona dönüp Fransa'da gerillaya katılmak isteyenleri Küba'ya geçiren bir kebeke ile işbirliği olanaklarını örgütlemesini söyledim. Bu onun, evlenme ve çocuk sahibi olma isteğine de uygun düşüyordu. Debray, özellikle para, ilaç ve bir mühendislik elektroniği malzeme temini ile dayanağına olanaklarını örgütleyecek bir destuyla konuşması gereğinden söz etti.»

Mart ayı sonunda gerillanın durumu vahimdi:

«Eski bin kişi tarafından çevrildik. Çember, napalm bombardımanlarıyla birlikte daralıyor; on ila onbeş kişi kaybettik... Fransız, biraz da fazla bir heyecanla, yabancı ülkelerde sağlayacağı faydalardan söz ediyor...»

REGIS DEBRAY
— Fazla konuşmuştu! —

Che, 19 Nisan'da İngiliz gazetecisi Roth'un gelişini haber vermektedir.

Hemen tamamen çevrildikleri 25 Nisan'da ise, Guevara şunları yazmaktadır:

«Mutlak yalnızlığımız sürüyor. Aramızdan bir iki kişinin sağlığını tehlikeye düşüren hastalıklar, bütünüyle biffanmemize, dolayısıyla da etkililiğimizi kaybetmemize yol açtı. Köylü desteğinde hâlâ bir gelişme yok. Bununla birlikte, planlı bir şiddet gösterisinden yarar-

CHE GUEVARA BOLİVYA DAĞLARINDA
— Silahıyla beraber kalemni de kullanmıştı —

lanarak, hiç değilse köylülerin tarafsızlığını sağlamak mümkün olabilecek. Destek sonra gelecek.»

Mayıs sonunda da şöyle diyor: «Manilla ile - Küba - hiçbir irtibat yok. Gerilla köylülerden yoksun.»

Ve devam ediyor:

«Debray Olayı'nın kopardığı gürültü hareketimize, zaferle sonuçlanan bir muharebede daha fazla savaş gücü verdi...»

30 HAZİRAN: «En önemli Ovando'nun (Bolıvya Genelkurmay Başkanı) benim burada olduğumu açıklayan demecidir... Ovando, gerektiğinden fazla konuştuğu anlaşılan Debray'ın açıklamalarına dayanıyor.»

Guevara, 10 Temmuz'da Fransız'ın yaptığı açıklamadan yakınıyor: «Debray, gerillanın katalar arası hedeflerini açıklamış. Bunu yapmaması gerekirdi.»

8 AGUSTOS: «Durumumuz vahim. Külçe halindeyim. Zaman zaman kontrolü kaybediyorum.»

«Agustos, şüphesiz, savaş hayatımızın en beter ayı oldu.»

8 EYLÜL: «Bir Budapeşte gazetesi ilginç, fakat sorumsuz bir kişi olan Che Guevara'yı eleştiriyor. Pratik hedefleri benimseyen Şif'in marksist tutumunu selamlıyor. Sadece yürek-sizlerin, hainlerin, usakların maskelerini alacağı etmek ve bütün budalaların suratlarına çarpmak için iktidara gelmeyi o kadar isterdim ki...»

Durumun artık umutsuz olduğu 19 Eylül'de Che şöyle diyor: «Mürekkep bitti... Kötu bir belirti bu...»

21 EYLÜL: «Bu adamlar çok korkuyorlar ve bizden kaçmak istiyorlar. Hareket yeteneğini-

zin az oluşu, çok zaman kaybetmemize yol açtı.»

26 Eylül'de gerilla grubu tuzağa düşmüştür. Guevara durumunu «bozgun» olarak nitelemekte, üç savaşçının ölümünden yakınmaktadır.

Karanlık Günlere

28 EYLÜL: «Belki de son günümüz diye baktığımız karanlık bir gün.

Çember daralmaktadır.»

30 EYLÜL: «Bir başka karanlık gün. Şif'in Bonaceda Radyosu, sabah yayınında ordunun heri gelenlerinin Che'yi vahşice bir vadiye sıkıştırdıklarını açıkladıklarını haber veriyor.»

Ekim'in ilk günlerinden itibaren grup mutlak bir biçimde «mahsur»dur. 7 Ekim'de, gerillanın başlayışından tam 11 ay sonra, Che, yıldönümün, «olaysız» geçtiğini belirtiyor. Gerilla Günlüğü, aynı gün şu son cümlelerle bitiyor:

«Ordu, Serrano'da sarılan 37 kişinin çemberi yarmasını engellemek amacıyla 250 kişilik bir kuvvetin varlığından söz eden garip bir haber uydurdu. Bu haber, dikkati dağıtmaya matuf olsa gerek...» Birkaç saat sonra, Che, son savaşında toprağa düşecektir.

Fidel Castro, «GERİLLA GÜNLÜĞÜ'nün önsözünde şunları yazıyor:

«Che'nin yaralı olduğu halde, M-2 tüfeğinin namlusu bir mermi ile kullanılmaz duruma gelineceye dek savaştığı kesinlikle tespit edilmiştir. Yaralı ve silahsız Guevara esir edilmiş ve Higuera köyüne götürülmüştür. Orada tek bir kelime konuşmayı dahi reddetmiştir. Bir ara kendisini aşağılamaya yeltenen sarhoş bir subay, Gueva-

CHE'nin Bolıvya dağlarında tuttuğu nollar GERİLLA GÜNLÜĞÜ

Efsanevi ihtilâlcı ERNESTO CHE GUEVARA'nın Küba Hükümeti tarafından yayınlanan Bolıvya notlarını Türk okurlarına ANT YAYINLARI sunacaktır. Hâlen bir çok bayide mevcudu kalmıyan Savaş Anıları'ndan sonra Che'nin GERİLLA GÜNLÜĞÜ de yakın tarihin en büyük ihtilâlcisinin son mücadele yılına ışık tutmaktadır

ÇOK YAKINDA ÇIKIYOR

suratının ortasına müt-
teker tokat yemiştir.

Pa'z'da toplanan Barrien-
no, Ovando ve öteki askeri şef-
leri kılıfı kırıdamadan Gue-
vara'yı katletmek kararı al-
mışlardır. Higuera İlkokulu'n-
da bu iğrenç hareketin uygu-
lanmasını biliyoruz.

Banker'ler tarafından da tes-
tisi edilen Belediye Başkanı Mi-
chel Arroyo ve Albay Andres
Assubay, Mario Te-
naya Che'yi katletmesi için e-
mre vermişlerdir. Sarhoş bir
arabada olan Assubay, odaya
girdiği zaman Guevara, bir Bo-
lonya ve bir Peru'lu gerillacı-
nın hayatına son veren silah
aderini dayıyordu. Önünde
sallanıp duran celladı görünce,
bu söyle demiştir: «Korkma...
ben et!»

Fidel Castro sözlerini şöyle
söylüyordu:

«Nefret ettiği düşmanlarının
ölümüne geçirdiği saatler çok a-
cı oldu. Ama böylesine bir sı-
nava, Che'den daha iyi göğüs
gömecek bir başka insan ol-
madı.»

Fransa'da Üçüncü yol mu?

Hüseyin BAŞ

G eçen haftanın başında
Paris'ten alınan ha-
berler, General de Gaulle'in
yeni kabine kurma görevini,
son olayların kuvvetli adamı Pom-
pidou'ya değil, eski Dışişleri Ba-
şkanı Couve de Murville'e vereceği
kararındaki belirtileri doğrulamış
ve Murville başbakanlığa getiril-
miştir. Çok sayıdaki gözlemciye
göre, bu, Pompidou için bir tenzili
arabedir. General ile başbakanı
arasında, özellikle son Mayıs ih-
tilali sırasında derin görüş ayrı-
lıkları ortaya çıkmıştır. Hatta,
Pompidou daha da ileri giderek
Mayıs İhtilali'nin karanlık günle-
rinde De Gaulle'e yapacağı en
akıllı için çekilmek olduğunu
söylemiştir.

Öte yandan, yine çok sayıda
gözlemci, olayı, yukarıdaki gö-
rüşle tamamen zıt bir biçimde
yorumlamaktadır. Bu çevrelere
göre, Pompidou, son olaylarda
gösterdiği dirayetle De Gaulle

için vazgeçilmez bir unsurdur.
De Gaulle, Mayıs olayları sıra-
sında her fırsatta Başbakan'ın
cesaretini övmüştür. Pompi-
dou, ayrıca Gaullist parti içinde
de büyük nüfuza sahiptir. Baş-
bakanlık'tan çekilmesi bir ten-
zili rütbe değil, tam tersine
generalin halefligi yolunda atıl-
an esaslı bir adımdır. Kaldı ki,
Pompidou'nun bu tür bir göre-
ve hazırlanmada, daha uygun
bir yer olan, örneğin meclis
başkanlığı gibi bir göreve ata-
nacağı haberleri de, generalin
yukarıda sözü edilen eğilimini
doğulamaktadır.

Şimdi meselenin yüzeydeki gö-
rünümlü budur. Ama kanımızca
olay, daha da karmaşıktır. Bu
yüzden, yeni kabine ilan edil-
meden -ki bu 14 Temmuzda
olacaktır- tahminlerde bulun-
mak güçtür. Bununla birlikte,
bazı veriler, yine de meselenin
derinlemesine anlaşılmasında ya-
rarlı olabilir. Hatırlanacağı gi-
bi, General de Gaulle, Mayıs
olaylarının en yüksek şiddet
düzeylerine eriştiği bir sırada,
solcu Gaullist'lerin liderlerinden
ve işçilerin fabrikaların kârın-
dan yararlanmalarını öngören
Vallon Planı'nın baş savunucu-
larından Prof. René Capitant'ı
kabineye almış, yine bu politi-
kaya zıt bir ekonomik politika
uygulayan Michel Debré'nin ye-
rini değiştirerek oraya bu ko-
nuda büyük sermayeye daha az
angaje bir teknokrati, Murville'i
getirmiştir. Büyük sermaye ile
yakın ilişkileri bilinen Pompi-
dou - Debré klğinin ise bir kaç
yıldır Vallon Planı'na karşı çık-
tıkları ve bu yüzden de zaman
zaman De Gaulle'cü solcularla çatış-
tıkları bilinen bir gerçektir. De
Gaulle'cü solculara göre Gaul-
lizm'in zaafı, iç politikada, özel-
likle sosyal politikada idi. Sos-
yal Politikanın, dış politikada iz-
lenen başarılı düzeye ulaştırıl-
ması ise, Gaullizm'in çelişik du-
rumunu ortadan kaldıracaktır.
Gaullizm, böylece batı anlamın-
da demokratik bir sistem ola-
rak meseleleri içte ve dışta ger-
çek bir sol parti gibi çözümle-
yerek üçüncü bir yol gelişinde
ortaya çıkmıştır. Oysa, uygula-
mada Pompidou ağır basmış ve
Vallon Planı sürüncemede bı-
rakılarak Mayıs olaylarına yol
açılmıştır.

Şimdi Pompidou'nun kabine
dışında bırakılması eğer ger-
çekten yönetimden tamamen
ekarte edildiği anlamında ise,
General'in seçim öncesi Mal-
raux'nun önemle altını çizdiği
gibi Sosyal politikada temel bazı
çözümlere yönelmesi ihtimal da-
hilindedir.

Couve de Murville'in başbakan
lığa getirilişi bu yönde bir be-
lirtidir. Capitant'ın ve Mal-
raux'nun getirilecekleri görev-
ler de bu eğilimi daha da belir-
liyecektir. General De Gaulle,
Gaullizm ile Sol'u her alanda
geçmek iddiasındadır. Dış politi-
kada komünistleri değilse bile,
Sol Federasyon'u çoğu konular-
da geride bırakmıştır. Şimdi son
başarıdan aldığı güçle bu kez
sosyal politikada da aynı şeyi
yapmak istemesi muhtemeldir.
Eğer bu gerçekten böyle ise,
General, hayatının sonbaharında
bunda başarı sağlayacak mıdır?
Sanmıyoruz. Aksini iddia, büyük
tekelci sermayenin gücünü hiçe
saymak, eşyanın tabiatına kar-
şı çıkmaktır.

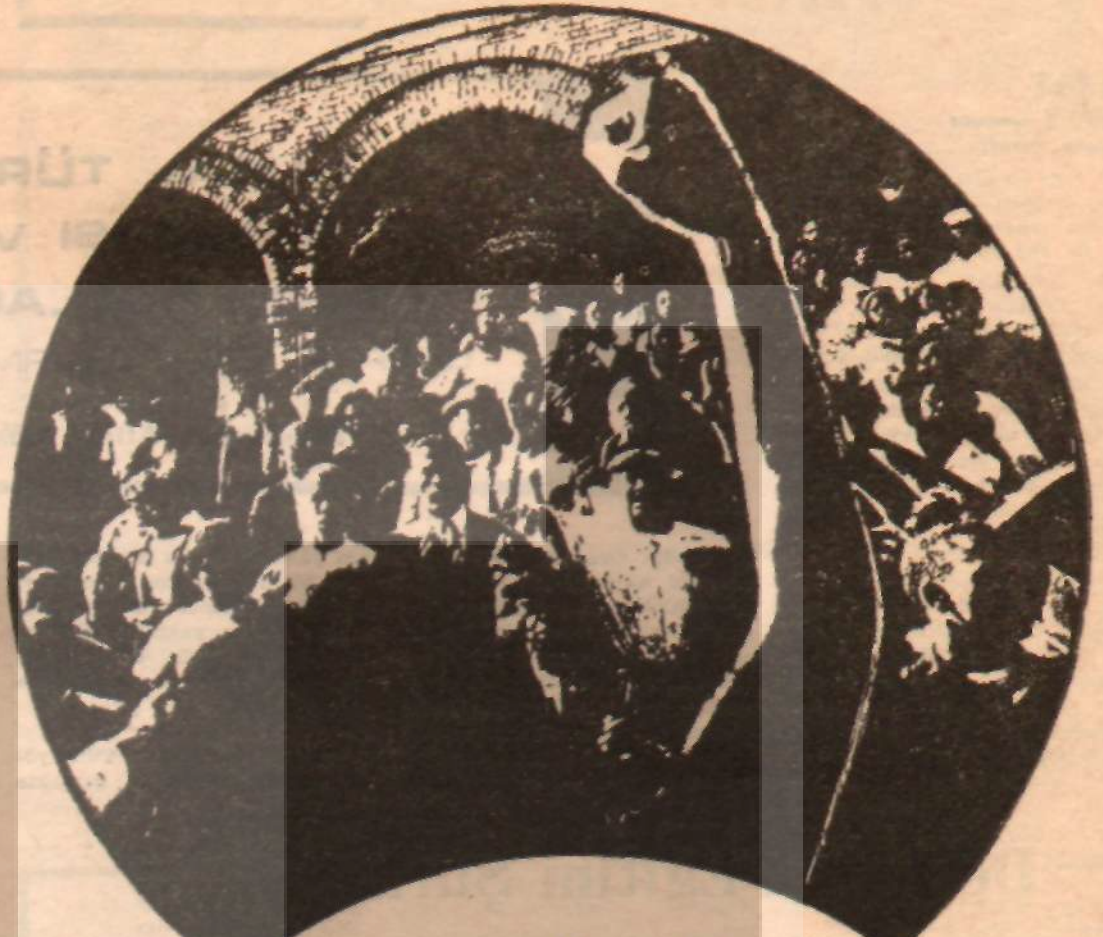
GARDAŞLARIM

Nebi Dadaloğlu'nun
kapışılan şiir kitabı
ikinci baskıya
hazırlanıyor
P.K. 126 - ANKARA

Fiyatı: 2,5 Lira.

Ant Der: 491

ant yayınları ÜÇÜNCÜ KİTABINI SUNAR

Stokely Carmichael

SIYAH İKTİDAR

Beyaz oğlu beyazlar yüzyıllardan beri siyah derillileri ezdiler,
sömürdüler, linç ettiler... Siyah İktidar, bu ezilen insan-
ların zulme, sömürüye başkaldırısıdır. Hareketin
Lideri Carmichael bu eserinde Amerikan top-
lumunu marksist açıdan eleştirerek Siyah
İktidar'ın ne olduğunu açıklıyor. Lüks
krome dört renkli ofset kapak için-
de fiyatı 7,5 Lira'dır.

ANT YAYINLARI'nın, SAVAŞ ANILARI ve MARKSİZMİN TEMEL KİTABI'ndan
sonra üçüncü kitabı olan SIYAH İKTİDAR da bu hafta başında yayınlanmış ve dağıtım-
na başlanmıştır. Kitabın genel dağıtımı ANT YAYINLARI tarafından yapılmaktadır. Ba-
yilerimiz taleplerini 27 81 09 numaralı telefonumuzu arayarak yada «ANT YAYINLARI
— P.K. 701 — Şişkeci — İSTANBUL» adre sine yazarak bildirebilirler. ANT Dergisi abo-
neleri ise, SIYAH İKTİDAR'ı yüzde 20 indirimli olarak 6 Lira'dan satın alabilirler.

KARL MARX

Yazan: MAX BEER

Türkçesi : Serif Hulusi
Muaffak SEREF Max
Beer dünya çapında büyük
göhreri olan bir tarihçi ve
SOSYALİZM TARİHİ ala-
nında büyük bir otoritedir.
KARL MARX hakkında
derli toplu bir fikir edin-
mek isteyenler için SUN-
DUĞUMUZ BU BÜYÜK
ESER GÜVENLE BAŞ
VURULACAK BİR EL
KİTABIDIR

Kapak : BALABAN

Fiyatı 6 Lira

ÖNCÜ KİTABEVİ

Bâbü'lî Cad. No : 8

Cağaloğlu - İstanbul

Ant. Der: 493

- 1) Ulusal Türk Sinemasından ne anlıyorsunuz?
- 2) Ulusal Türk Sinemasının kurulmasından yana mısınız?
- 3) Sinemamızın bugünkü ekonomik yapısının değişmesini istiyor musunuz?
- 4) Sansür kurulunun çalışma tarzı Ulusal Türk Sinemasına kurulması için bir engel midir?
- 5) Bugün Türk Sinemasında beğenisi şartlandırılmış seyirci sansürü var mıdır?
- 6) Ulusal Türk Sinemasının sinemamızın bugünkü ekonomik yapısı içinde kurulup gelişebileceğine inanıyor musunuz, nedeni?
- 7) Ulusal Türk Sinemasının filizlenmekte olduğunu kabul ediyor musunuz, nedeni?
- 8) Ulusal Türk Sinemasının kuruluşunda:
 - a) Kurucu kuşağın, sinema sanatının hiç kuşkusuz soylu örneklerini vermiş batı sineması kültürünü sindirmesi gerekli midir, nedeni?
 - b) Batı sinemasının anlatım ilkelerini benimsemek söz konusu olabilir mi, nedeni?
- 9) Ulusal Türk Sinemasına Türk sanat dallarından neler kaynak olabilir, nedeni?

SAMI ŞEKEROĞLU • Ulusal sinemadan yana

NİJAT ÖZÖN

Sinema yazarı

1 — Türk yönetmenlerimizin elinden çıkan her film ulusaldır. Bu filmlerin hepsi ulusal Türk sinemasını meydana getirir. Yabancı filmlerden Türk yönetmenlerinin yaptıkları aktarmalar, batı kültürüyle yetişmiş Türk yönetmenlerinin yabancı etkileri yansıtan filmleri de hep ulusal Türk sinemasının içinde yer alır; çünkü bunların her biri Türkiye gerçeklerinin bir parçası, bir yansımasıdır.

Bu konuda olsa olsa bir edvadan söz açılabilir, yani ulusal özelliklerin, niteliklerin, öğelerin daha az yada çok yer alıyorsa... Bu da her şeyden önce yönetmenin, yaşadığı toprağa ayağını basmasıyla, daha geniş yığınları ilgilendiren önemli sorunlara el atmasıyla

orantılıdır. Örneğin, bir yabancı filmi aktaran yönetmenin filmi ulusaldır ama, böyle bir yönetmeni ele alan, bu yönetmeni yabancı film aktarmaya iteleme koşulları inceleyen bir film daha ulusaldır. Bugünkü seyircinin çoğunluğuna yabancılaşmış aydın yönetmenin filmi ulusaldır ama, bu yönetme-

nin yabancılaşması olayını işleyen bir film daha ulusaldır. Çünkü bu ikinci durumlarda, toplumumuzı yakından ilgilendiren daha derin, daha köklü sorunlara eğilmek olanak ve zorunluluğu ortaya çıkar.

Bundan dolayı, bir Türk yönetmenin baş ödevi, gerçekte

ne «ulusal sinema» gibi terimler ardında boğuna vakit harcamak ne hazır yabancı kalıpları en az zahmetle aktarmak ne de iyi sindirilmemiş yabancı etkileri özentiyile, zorlamayla yansıtmak değil, içinden çıktığı toplumun yaşayışını, gerçeklerini, sorunlarını büyük bir dürüstlikle yansıtmaktır. Tabii bir de bunu yapabilmek yeteneği gerek. Bu da her şeyden önce sinema sanatının, sinema dilinin, sinema tekniğinin temel ilkelerini iyice sindirmeye, bir de sanatçı gücüne sahip olmağa bağlı.

Bunların dışında bir «ulusal sinema» kavramı insanı bir terimler karışıklığına ve gelişmesine yada bir vakitlerin emsilli edebiyatı kadar kısır ve buğün yeniden okurken insanı güldüren tartışmalara yeniden götürmekten başka işe yaramaz. Bir ihtimal daha var, o da, bir zamanlar yapıldığı gibi, bir romanın adının altına «ulusal roman» sözünü ekleyince romanın «ulusal» kazandığına inanmak yada başkalarını inandıracağını sanmak saflığı...

2 — Bu sorunun karşılığı yukarıda yer almaktadır.

3 — Evet. Özellikle sinemamızın bugünkü ekonomik yapısının «kilit taşı» olan yanlış kuruma düzeninin değişmesini.

4 — Sansür kurulunun çalışması tarzı gerçekte her şey sinemaya bir engel çıkarmaktadır; birinci sorunun karşılığında belirttiğim şeyten gerçekçi bir sinemaya ise haydi haydi.

5 — Sinema ile seyirci her ülkede karşılıklı olarak birbirini şartlandırır. Bazen birinin bazan da öbürünün bu şartlandırılarda ağır bastığı görülür. Bugün yurdumuzda bu şartlandırılarda seyircinin ağır bastığını sanıyorum.

6 — Birinci soruya verdiğim karşılıktan da anlaşılacağı gibi, benim «ulusal sinema»dan anladığım, kendi toplumu-

nun yaşayışını, gerçeklerini ve sorunlarını dürüstçe yansıtan gerçekçi bir sinemadır. Böyle bir sinema yine dünyanın her yerinde güçlü uğraşlarla gerçekleştirilebilmekte ve yürütülebilmektedir. Yurdumuzda gerçekçi bir sinemanın var olabilmesi, belki birçok ülkeden daha zor bir uğraşla bağlıdır. Bundan dolayı, bu sorun, ekonomik yapıdan önce, insanlara bağlıdır. Yani hem sağlam bir sinema sanatçısı olarak yetişmiş hem de tükenmez uğraşma gücü olan, hattâ bu uğurda öncül olarak kendini kurban edebilecek insanların varlığına.

7 — Evet. Çünkü bir yandan sinemanın bir yandan da yurdun sorunlarıyla çok yakından ilgilenen, kendini bu işe adanmış insanların sayısı hergün biraz daha çoğalmaktadır. Benim anladığım şeyten ulusal sinemayı gerçekleştirebilecek olanlar da, bu iki ayrı yöndeki çabayı birlikte yürütebilecek bu insanların arasından çıkacaktır.

8 — a) Gerekli. Önce, insanın kendi çalıştığı sanat kolunun hem kendi ülkesindeki geçmişini hem de yeryüzündeki serüvenini bilmesi kadar tabii ve zorunlu bir şey olamaz. Kaldı ki sinema için bu daha kaçınılmaz bir şeydir, çünkü sanatların en sınır tanımazı, en evrensel, en yaygını, yığınları en çok etkileyenidir.

b) Bu soruyu bütün açıklığıyla anlayamadığımı belirtmek isterim. Bundan amaç, yukarıda ilk soruyu karşılarken sıraladığım sinema sanatının, dilinin, tekniğinin temel ilkelerini, bunları benimsemek, pek tabii, gereklidir. Sinemanın yetmiş küsur yıllık serüveninden sonra herhalde bunları yeni baştan teker teker keşfedecek değiliz. Yok, bundan amaç, değil batı sinemasının, her ülkenin, her sinema okulunun ve akademinin, her yönetmenin kendine özgü deyişleriyle, bunun, kendini hemen açığa vuracak nitelikteki maymun taklidini andırır biçimi hariç, zaten imkân yoktur.

9 — Bütün sanat kolunun bireşimi olarak sinemanın, Türk sanatının bütün dallarından alabileceği yığınla malzeme vardır. Bazılarından daha az, bazılarından sayılamayacak kadar çok. Benoe önemli nokta, bu malzemenin sinemaya aykırı düşmeyenlerini seçebilmekte, seçilenleri de sinemaya aykırı düşmeyecek biçimde kullanabilmektedir.

"ULUSAL TÜRK SİNEMASI VE ÇIKIŞ YOLLARI" ÜZERİNE SORUŞTURMA

hazırlayan: Atilla Gökbörü

Devrimci Eğitim Şurası

Devrimci öğretmenlerimizin örgütlediği TÖS, önümüzdeki Eylül'ün ilk yarısında bir Devrimci Eğitim Şurası toplayarak bugünkü eğitim çıkmazını tartışmak ve çözüm yolları bulmak, ilgililere faydalı olmak istemektedir. Devrimci Eğitim Şurasının gerekçesi ve amaçları özetle şudur:

Geri kalmış ülkeler, genel olarak dışardan emperyalist baskılar altındadır. Ulusal kaynakları ve gelirleri, içerdeki araçlara verilen küçük komisyonlar karşılığında dış tekellerce sömürülür. Sömürmenin klasik ve modern biçimleri ilçe plânlanarak uygulanır. Sömürme, geri kalmış ulusları yoksullaştırır, kalkınma hamlelerini frenler. Ayrıca, politikaya, ekonomiyi, kültüre eğitime ve ülkenin belli başlı kurumlarına bozucu etkiler yapar.

Geri kalmış ülkelerde belirli bir sermaye birikimi yoktur. Çalışma hayatı, büyük oranda tarımda yoğunlaşır. Toprak düzeni feodal yada yarı feodal bir görüntü içindedir. Tarım işçisi eğitimsiz ve örgütsüzdür. Böyle ülkelerde tarım nüfusunu endüstriye kaydırmak ve tarımı teknikleştirmek zor olur.

Bu durumda çalışan insanların temel hakları gerektiği şekilde gözetilmez ve korunamaz. Ekonomik adaletsizlik ülkeyi sürekli olarak huzursuz eder. Yurt yönetiminde kararların alınmasında ve kararların konulmasında çalışan kitleler etkin olamazlar. Kalkınmayı sağlayacak köklü dönüşümlerin yapılması, eğitimin devrimci bir nitelik kazanmasını gerektirir. Halk kitleleri uyandırılmalı ve bilinçlendirilmeli ki, amaçlarına ulaşan bir hak savışı yürütülebilsin. Batı emperyalizmi olmak üzere Türkiye'yi yokarı ve geri bırakan bütün güçler ve koşullar yenilmedikçe, kentten köye kadar insanımızın varlığımızın kurtulması mümkün olmaz.

Devrimci eğitim, bütün icapları ile uygulandığı zaman, geniş halk kitleleri bilinçlenerek egemen sınıflar üzerine demokratik baskılarını artırır. Baskı nedeniyle yüksek karar organları, tavır ve tutumlarını düzeltmek zorunda kalırlar. Demokratik

baskıların artmasıyla çalışan kitlelerin karar organlarına geçmesi mümkün olur. O zaman yönetimle birlikte çalışma ve bölüşme düzenlerinde de adalet sağlanabilir.

Bugün ilkokuldan üniversiteye ve üniversiteüstü çalışmalara kadar bütün eğitim düzenimiz halkı uyandırıcı, bilinçlendirici ve yetiştirici nitelik ve işlevten yoksundur. Yüksek öğrenim gençliğinin, öğretmenlerden sonra tepkilere ve direnmeye geçmesi elbette olumlu belirtilerdir. Ancak yapılacak temel değişikliklerin bütün ilkeleri ve ayrıntıları iyice bilinmeli ve herkeşce benimsenmelidir. Yüksek öğrenim gençliği ve öteki devrimci güçler, yakın bir gelecekte konuya yeniden eğilecektir. Devletin ve hükümetin karşılaştığı güçlükler zaten fazladır, bu güçlükler daha da artacaktır. Bir çözüm bulmak için TÖS «Devrimci Eğitim Şurası» toplayarak, yardımcı olmak istemektedir.

Türkiye'nin bu genel çıkmazdan kurtarılması, özellikle devrimci bir eğitim düzenine geçilmesi, eğitim kurumlarında köklü değişiklikler yapılmasına bağlı olduğuna göre, bu hareketin temel ilkeleri, amacı ve metodları ancak böyle bir şurada saptanabilir. Milli Eğitim Bakanlığı zamanı gelip geçtiği halde, Şura toplama görevini unutmamış görünmektedir. Bilindiği gibi Milli Eğitim Şuraları 2287 sayılı ve 1923 tarihli yasaya göre üç yılda bir toplanır. 1963 den beri bu Şura toplanmamaktadır. TÖS'ün toplanacağı Devrimci Eğitim Şurasında köy öğretmeninden gençlik ve işçi temsilcilerine, yurt çapındaki düşünürlere kadar bütün yetkililerin düşüncesine bağ vurulacaktır. Ayrıca yurt dışından, özellikle geri kalmış ülkelere devrimci tutumu bilinen eğitimci ve düşünürlerin çağırılmasında da fayda görülmektedir.

Devrimci Eğitim Şurasında elde edilen karar, bildiri ve raporların bir kitap halinde yayılması, hem uzun sürede eğitime devrimci bir nitelik kazandırmaya, hem de eğitim düzeninde yapılması gereken köklü değişikliklere ışık tutacaktır.

Fakir BAYKURT

NIJAT ÖZÖN
- Terim değil dos! -

SAMİ ŞEKEROĞLU

Türk Film Arşivi Yönetmeni

1. Kendi sorunlarımızı Türk kültürüne dayanarak çözümlenip aydınlaşma çıkarmayı, onu değerlendirmeyi amaç edinmiş; öz ve biçim yönünden Türk emeğiyle, Türk görüş ve düşüncesiyle meydana getirilmiş ürünleri kapsayan sinemaya Ulusal Türk Sineması diyorum.

2. «ULUSAL SINEMA» adlı bir sinema dergisi çıkarmakta, uzun süreden beri de Ulusal

Türk Sineması için çalışmalar yapmaktayım. Gerek dergimiz gerekse «Türk Film Arşivi» bu çalışmanın en belirli örnekleridir.

3. Soruşturmalar mutlaka çok yararlı sonuçlar getirmektedir. Yalnız aynı soruları işleri çok ayrı kişilere sorduğumuzda çok kötü sonuçlar ve çıkmazlar meydana getirir. Çünkü cevap verecek kişi o konu hakkında geniş bilgiye sahip olsun ya da olmasın soruları cevaplandırmaktan kaçınmamakta ve büyük hatalara sebep olan sözler söylemektedir. Son üç yılda sinema alanında bu tipte birçok kahraman yaratıldı. Bu kahramanlar yalan yanlış beyanatlar vererek herşeyin bir anda allak bullak olmasına sebep oldular. Üzülerek belirtmeliyiz ki bugün bu pürüzleri düzeltmeye çalışıyoruz. 3, 4, 5, 6 sayılı sorularınıza en doğru cevabı için içinde, onlarla karşı karşıya olan sinemacılar ancak verebileceklerdir. Ve bu sorular yalnız onlara sorulmamıştır. Son üç yılda gördüğümüz Türk filmlerinin sayısı bir ikiyi geçmeyen bazı kahramanlarımız, çekinmeden Türk Sinemasına ait her konuda; ya insafsızca hazırlanmış bir tertip sonunda, ya da aptallıklarından dolayı fikirler yürütmektedirler.

7. Sinemamızda ulusallığa giden çalışmalar için «Bugün»ün sözü edilemez. Uzun süreden beri bu çabalar küçük çapta da olsa bazı film yönetmenlerimiz tarafından zaten yapılmaktaydı. Ancak son bir iki yılda yukarıda belirttiğim ne-

denlerden dolayı fikir enflasyonu meydana gelince durumdan faydalanarak daha önce yapılmış çok az sayıda da olsa bazı ürünler birden bire inkar edilip üzeri örtülmeye çalışıldı ki bunun da yanlış ve çıkmaz bir yol olduğu bugün açığa çıkmıştır.

Her zaman tek güvendiğim kuvvet gençlik olmuştur. Herşeyi gençler yapabileceklerdir. Yalnız bugünlerde sinema üzerine söz eden güdümlü beş altı Batı hayranı gençsin Ulusal Türk Sinemasını filizleteceği sözü çok komiktir. Robert Kolej Sinema Kulübü'nün yararlı bir çalışması olan film yarışması sonucundaki ürünler bu sözümü kanıtlamaya yeterlidir sanıyorum.

Şu anda Türkiye'de her konuda bir birikim vardır. Gün geçtikçe olgunlaşmakta ve inanılmayacak derecede hızla soruşturmalar, incelemeler yapılmakta ve bunlar kâğıt üzerine geçirilmektedir. Bu çalışmalar çok yakından izleyen bu sanatla ilgili gençler mut-

İMECE

İmece'nin 87. sayısı TONGUÇ özel sayısı olarak çıktı.

Bu sayıda : Osman K. AKÖL, Hürrem ARMAN, Ahmet KÖKLÜGİLLER, Ahmet UYSAL, Hadî İLBAS, Talip APAYDIN, Nuri AYVALI, Mecit AŞKAN, Ali GÖZÜKARA, Mustafa EKMEKÇİ, B. Rahmi EYÜPOĞLU, Nebi DADALOĞLU ve daha nicelerin güçlü deyişleriyle.

P.K. 373 ANKARA

Yıllık abone: 12,50 lira

Ant Der: 492

ANT'nin üçüncü cildinin ve cilt kapaklarının dağıtımına devam edilmektedir.

Okurlarımız ya bizzat ANT idaresine gelerek yada «ANT Dergisi - P.K. 934 - Sirkeci - İSTANBUL» adresine mektupla başvurarak cilt kapaklarını 15. ciltleri ise 50 liradan alabilirler. Ancak posta ile müracaatta bulunan okurlarımızın posta ve ambalaj masraflarını karşılamak üzere her cilt kapağı için 3, her cilt için 5 Lira'lık posta pulunu müracaatlarıyla birlikte göndermeleri lazımdır. Talep arasına göre cilt kapakları 15 Lira, ciltler ise 50 Lira ödemeli olarak istek sahibi okurlarımızın adreslerine gönderilecektir.

Ayrıca, elimizde çok az sayıda birinci ve ikinci cilt kapağı ile birinci ve ikinci cilt de bulunmaktadır. Okurlarımız diledikleri takdirde aynı şartlarla bu ciltleri ve kapakları da temin edebilirler.

Sadece üçüncü cilde mahsus olmak üzere okurlarımıza bir kolaylık daha sağlanmıştır. 53. sayıdan 78. sayıya kadar ellerinde üçüncü cildin bütün sayıları temiz olarak bulunan okurlarımız, bunları idarehanemize getirdikleri takdirde 20 Lira fark ödemek suretiyle derhal ANT'nin üçüncü cildine sahip olabileceklerdir. Ancak, diğer ciltlerde de değiştirme yapılmamaktadır.

yük bir değer taşıması bir gerçek, ama bizim için bir atraksiyondur, sadece.

b/Böyle bir şeyin sözü edilemez. Her sanatçı kendine ve toplumuna özgü bir anlatım ilkesiyle eserlerini yapar, yapmalıdır da...

9. Ulusal Türk Sinemasına, Türk sanat dallarının bepsal kaynaklık edebilir. Türk özelliği taşıyan her eserde, espirisiyle, biçimiyle, özyle o bölgenin değerleri görülmektedir. Çalışma yapacak kişi kendinden önceki (sinemamız da dahil) bütün sanatları inceleyip, bu kaynaklardan yararlanmadıkça birşey yapamayacaktır.

ŞİDDETLİ
BAS
AĞRILARINA
KARŞI
GRİPİN
Basarı ile kullanılır!
GRİPİN
GRİPİN
GRİPİN
GRİPİN 4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir

Reklam, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLAM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat: 3
Telefon: 27 60 00 - 5

Ama ne fedakârlık!

(AKŞAM - 11.7.1968)

Öğret: SON SAAT. Başka: VATAN MATRAHI • Fırat Dağıtım: KUR DAĞITIM -
Cagaloğlu - İstanbul. Tel: 37 38 54 • İstanbul Dağıtım: FUAT RÜTNE - Ankara Cad. 34
İSTANBUL, Tel: 37 39 49 • Abone Kartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira,
Üç Aylık 15 Lira, • Nis: Santim 25 Lira; yayıa Hükümet Yürde 30 tadisatlıdır. •
Tek altın Arçine 5 saatlık huku yayıa Hükümet 30 Lira'dan kabul edilmektedir...